

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και
Διοίκησης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ-ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΧΑΝΙΑ, ΜΑΙΟΣ, 2023

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΑΤΣΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

ΑΤΣΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΤΣΑΦΑΡΑΚΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Περίληψη

Η παρούσα διατριβή αναλύει τα δεδομένα των 30 κορυφαίων χωρών στον τομέα των τροφίμων σχετικά με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές τους τα τελευταία δέκα χρόνια. Ο κατάλογος των μεγάλων εισαγωγέων τροφίμων περιλαμβάνει τόσο ανεπτυγμένες οικονομίες όπως οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Γαλλία, όσο και οι αναδυόμενες οικονομίες όπως η Κίνα, η Βραζιλία, η Ινδονησία και η Τουρκία. Πολλές από αυτές τις χώρες εξαρτώνται από εισαγόμενα προϊόντα διατροφής λόγω έλλειψης αυτόρκειας στην παραγωγή τροφίμων ή οικονομικών πολιτικών. Από την άλλη πλευρά, ο κατάλογος των μεγάλων εξαγωγέων τροφίμων υποδηλώνει ότι αυτές οι χώρες έχουν δημιουργήσει εμπορικές σχέσεις με άλλες χώρες και έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όσον αφορά την ποιότητα, την τιμή ή και τα δύο. Ενώ οι εξαγωγές τροφίμων υποδηλώνουν ισχυρή βιομηχανία τροφίμων και παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, την επισιτιστική ασφάλεια και τη δίκαιη κατανομή των οφελών στο εμπόριο τροφίμων. Η εργασία υπογραμμίζει τη σχέση μεταξύ του ΑΕΠ μιας χώρας και της ικανότητάς της να παράγει και να εξάγει προϊόντα διατροφής. Επιπλέον, τονίζει τη σημασία της ισορροπίας μεταξύ της κάλυψης των αναγκών σε τρόφιμα μέσω των εισαγωγών και της προώθησης της τοπικής παραγωγής και βιωσιμότητας τροφίμων. Τέλος, το άρθρο αναλύει το εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων και το πώς αυτό επηρεάζεται από την οικονομία μιας χώρας.

Abstract

This thesis analyzes the data of the top 30 countries in the food sector regarding their imports and exports over the past ten years. The list of major food importers includes both developed economies such as the US, Germany, France, and emerging economies such as China, Brazil, Indonesia, and Turkey. Many of these countries are dependent on imported food products due to a lack of self-sufficiency in food production or economic policies. On the other hand, the list of major food exporters suggests that these countries have established trade relationships with other countries and have a competitive advantage in terms of quality, price, or both. While food exports indicate a strong food industry and global competitiveness, it is important to address concerns related to sustainability, food security, and equitable distribution of benefits in food trade. The article highlights the relationship between a country's GDP and its ability to produce and export food products. Additionally, it emphasizes the importance of a balance between meeting food needs through imports and promoting local food production and sustainability. Finally, the thesis analyzes the food trade balance and how it affects a country's economy.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	12
2. Βιβλιογραφική επισκόπηση.....	15
2.1 Έννοια της ανταγωνιστικότητας, συγκριτικό πλεονέκτημα και παράγοντες επηρεασμού των εξαγωγικών σχέσεων.....	15
2.2 Το μοντέλο των αποκαλυφθέντων συγκριτικών πλεονεκτημάτων (RCA) και το μοντέλο RSDAIDS	18
2.3 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων στην αφρικανική ήπειρο	21
2.4 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων στα Βαλκάνια, η ανταγωνιστικότητά τους και η μέτρησή της	25
2.5 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων σε χώρες της Ασίας	29
2.6 Η ανάγκη ανάλυσης και μέτρησης της ζήτησης εισαγωγών σε χώρες της Μέσης Ανατολής.....	31
2.7 Εμπόριο τροφίμων στην περιοχή της Κίνας και η σημασία του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος	33
2.8 Η επισιτιστική ασφάλεια και ο ρόλος της Ρωσίας	36
3. Μεθοδολογία Έρευνας.....	41
3.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας	41
3.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα	41
3.3 Συλλογή δεδομένων.....	42
3.4 Μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων	45
4. Τα αποτελέσματα της έρευνας.....	46
4.1 Οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές σε αξία	46
4.2 Οι χώρες με τις περισσότερες εξαγωγές σε αξία.....	68
4.3 Οι χώρες με το μεγαλύτερο ισοζύγιο σε αξία.....	90
4.4 Ανάλυση συσχετίσεων ανάμεσα στο ύψος των εξαγωγών, των εισαγωγών και του εμπορικού ισοζυγίου και του ΑΕΠ των χωρών.....	112
4.5 Τα προβλεπτικά μοντέλα των γραμμικών παλινδρομήσεων.....	122
Συμπεράσματα	129
Βιβλιογραφία.....	134

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	46
Πίνακας 2. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Γερμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	47
Πίνακας 3. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Γαλλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	47
Πίνακας 4. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ολλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	48
Πίνακας 5. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ιταλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	49
Πίνακας 6. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	50
Πίνακας 7. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Βελγίου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	50
Πίνακας 8. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Βραζιλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	51
Πίνακας 9. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Πολωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	52
Πίνακας 10. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	53
Πίνακας 11. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ταϊλάνδης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	53
Πίνακας 12. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ισπανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	54
Πίνακας 13. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Μεξικού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	55
Πίνακας 14. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.....	55
Πίνακας 15. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αργεντινής την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	56

Πίνακας 16. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ινδονησίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	57
Πίνακας 17. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αυστρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	58
Πίνακας 18. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ιρλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	58
Πίνακας 19. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Σιγκαπούρης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	59
Πίνακας 20. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	60
Πίνακας 21. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	60
Πίνακας 22. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	61
Πίνακας 23. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	62
Πίνακας 24. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ινδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	63
Πίνακας 25. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	63
Πίνακας 26. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Δανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	64
Πίνακας 27. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Μαλαισίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	65
Πίνακας 28. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Νέας Ζηλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	66
Πίνακας 29. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Τουρκίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	66
Πίνακας 30. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ακτής Ελεφαντοστού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	67
Πίνακας 31. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	68
Πίνακας 32. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	69

Πίνακας 33. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Γερμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	69
Πίνακας 34. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	70
Πίνακας 35. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ιαπωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	71
Πίνακας 36. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Γαλλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	72
Πίνακας 37. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ολλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	72
Πίνακας 38. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	73
Πίνακας 39. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Βελγίου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	74
Πίνακας 40. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ιταλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	75
Πίνακας 41. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	75
Πίνακας 42. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ισπανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	76
Πίνακας 43. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	77
Πίνακας 44. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	78
Πίνακας 45. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	78
Πίνακας 46. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Χονγκ Κονγκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	79
Πίνακας 47. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Πολωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	80
Πίνακας 48. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	81
Πίνακας 49. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Νορβηγίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	81

Πίνακας 50. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σαουδικής Αραβίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	82
Πίνακας 51. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Μεξικού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	83
Πίνακας 52. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σιγκαπούρης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	84
Πίνακας 53. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ινδονησίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	84
Πίνακας 54. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ταϊλάνδης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	85
Πίνακας 55. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Μαλαισίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	86
Πίνακας 56. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σουηδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	87
Πίνακας 57. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Αυστρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	87
Πίνακας 58. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	88
Πίνακας 59. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Δανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	89
Πίνακας 60. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Τουρκίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	90
Πίνακας 61. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	90
Πίνακας 62. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του ΗΒ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	91
Πίνακας 63. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ιαπωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	92
Πίνακας 64. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Χονγκ Κονγκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	93
Πίνακας 65. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	93
Πίνακας 66. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Σαουδικής Αραβίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	94

Πίνακας 67. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Νορβηγίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	95
Πίνακας 68. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	96
Πίνακας 69. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	96
Πίνακας 70. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	97
Πίνακας 71. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	98
Πίνακας 72. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ιράκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	99
Πίνακας 73. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	99
Πίνακας 74 .Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των ΗΑΕ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	100
Πίνακας 75. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των Φιλιππίνων την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	101
Πίνακας 76. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	101
Πίνακας 77. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Σουηδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	102
Πίνακας 78. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ισραήλ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	103
Πίνακας 79. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Αλγερίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	104
Πίνακας 80. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Φινλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	104
Πίνακας 81. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Καμπότζης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	105
Πίνακας 82. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Λιβύης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	106
Πίνακας 83. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Κουβέιτ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	106

Πίνακας 84. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Καζακστάν την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	107
Πίνακας 85. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ιράν την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	108
Πίνακας 86. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Νιγηρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	109
Πίνακας 87. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Υεμένης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	109
Πίνακας 88. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Μυανμάρ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	110
Πίνακας 89. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Παναμά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	111
Πίνακας 90. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ρουμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.	111
Πίνακας 91. Τα αποτελέσματα ανά έτος, της ανάλυσης συσχέτισης των 17 χωρών του δείγματος, των εξαγωγών και των εισαγωγών με το ΑΕΠ	112
Πίνακας 92. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης συσχέτισης του εμπορικού πλεονάσματος και του ΑΕΠ για τις 23 χώρες του δείγματος.....	118
Πίνακας 93. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή τις εισαγωγές και ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ και τις εξαγωγές	123
Πίνακας 94. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή τις εξαγωγές και ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ και τις εισαγωγές	125
Πίνακας 95. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή το Εμπορικό ισοζύγιο και ανεξάρτητη μεταβλητή το ΑΕΠ.....	127

1. Εισαγωγή

Το παγκόσμιο εμπόριο προϊόντων διατροφής είναι μια βιομηχανία πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων που διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και στην παροχή μιας πηγής εισοδήματος για χώρες σε όλο τον κόσμο. Το 2019, η συνολική αξία των παγκόσμιων εξαγωγών τροφίμων ήταν 1,6 τρισεκατομμύρια δολάρια, ενώ η συνολική αξία των εισαγωγών τροφίμων ήταν 1,7 τρισεκατομμύρια δολάρια (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, 2021).

Οι εισαγωγές τροφίμων μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέσο για την αντιμετώπιση της επισιτιστικής ανασφάλειας και την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των πληθυσμών. Οι χώρες που έχουν περιορισμένους πόρους γης και νερού ή αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με το κλίμα μπορεί να βασίζονται στις εισαγωγές τροφίμων για να καλύψουν την εγχώρια ζήτηση. Για παράδειγμα, το 2020, η Σαουδική Αραβία εισήγαγε 6,3 εκατομμύρια τόνους σίτου για να καλύψει την εγχώρια ζήτηση λόγω λειψυδρίας (USDA Foreign Agricultural Service, 2021).

Ομοίως, οι εξαγωγές τροφίμων μπορούν να παρέχουν πηγή εισοδήματος και συναλλάγματος για χώρες που έχουν πλεόνασμα παραγωγής τροφίμων. Για παράδειγμα, οι εξαγωγές καφέ αποτελούν σημαντική πηγή εισοδήματος για χώρες όπως η Αιθιοπία και η Κολομβία, ενώ οι εξαγωγές κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων αποτελούν σημαντική πηγή εισοδήματος για τη Νέα Ζηλανδία (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, 2021).

Οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες και κανονισμοί μπορούν να διευκολύνουν ή να εμποδίσουν το εμπόριο τροφίμων μεταξύ χωρών. Οι χώρες που έχουν ανοιχτές και διαφανείς εμπορικές πολιτικές μπορούν να επωφεληθούν από την αυξημένη πρόσβαση στην αγορά και τις ευκαιρίες για εμπόριο. Αντίθετα, οι χώρες που έχουν προστατευτικές πολιτικές ή αντιμετωπίζουν εμπορικούς φραγμούς μπορεί να έχουν περιορισμένη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και να αντιμετωπίζουν προκλήσεις κατά την εξαγωγή των τροφίμων τους (International Trade Centre, 2020).

Ωστόσο, η ασφάλεια και η ποιότητα των τροφίμων μπορεί να αποτελούν ανησυχία στο διεθνές εμπόριο τροφίμων. Διεθνείς οργανισμοί όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας και η Επιτροπή Codex Alimentarius εργάζονται για να διασφαλίσουν ότι τα τρόφιμα που διακινούνται μεταξύ χωρών πληρούν τα διεθνή πρότυπα και είναι ασφαλή για κατανάλωση (Ηνωμένα Έθνη, 2021).

Συνοπτικά, η εισαγωγή και η εξαγωγή προϊόντων διατροφής διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας, στην παροχή μιας πηγής εισοδήματος για τις χώρες και στη διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου. Ωστόσο, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα προϊόντα διατροφής πληρούν τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας για την προστασία της υγείας των καταναλωτών και τη διατήρηση της εμπιστοσύνης στο παγκόσμιο εμπόριο τροφίμων.

Επιπλέον, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι κρίσιμος παράγοντας στο διεθνές εμπόριο προϊόντων διατροφής. Οι χώρες που έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ορισμένων προϊόντων διατροφής μπορούν να επωφεληθούν από την αυξημένη πρόσβαση στην αγορά, τις υψηλότερες τιμές και το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς.

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μπορεί να προκύψει από μια σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών πόρων, της τεχνολογίας, του ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και των κυβερνητικών πολιτικών. Για παράδειγμα, η Βραζιλία έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην παραγωγή σόγιας λόγω της μεγάλης έκτασης και των ευνοϊκών κλιματικών συνθηκών, ενώ η Ολλανδία έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην παραγωγή προϊόντων κηπουρικής λόγω της προηγμένης τεχνολογίας θερμοκηπίου της (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξη, 2021).

Οι χώρες που έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην παραγωγή προϊόντων διατροφής μπορούν επίσης να επωφεληθούν από οικονομίες κλίμακας, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερο κόστος παραγωγής και υψηλότερη απόδοση. Αυτό μπορεί να επιτρέψει στις χώρες να παράγουν προϊόντα διατροφής με χαμηλότερο κόστος από τους ανταγωνιστές τους, καθιστώντας τις πιο ανταγωνιστικές στις διεθνείς αγορές. Για παράδειγμα, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ανταγωνιστικό

πλεονέκτημα στην παραγωγή καλαμποκιού λόγω της προηγμένης τεχνολογίας και των εκμεταλλεύσεων μεγάλης κλίμακας, που επιτρέπουν την αποτελεσματική παραγωγή και το χαμηλότερο κόστος (USDA Foreign Agricultural Service, 2021).

Με αυτήν την έννοια, η εργασία πραγματεύεται την ανάλυση των δεδομένων των 30 μεγαλύτερων εθνικών οικονομιών εξαγωγών και εισαγωγών τροφίμων, σε παγκόσμιο επίπεδο για την δεκαετία 2010 – 2020. Εκτός από αυτό το εισαγωγικό κεφάλαιο, η εργασία αποτελείται από μια αναλυτική βιβλιογραφική επισκόπηση σχετική με το υπό μελέτη θέμα, το τρίτο κεφάλαιο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα και από το τέταρτο κεφάλαιο που περιλαμβάνει αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας.

2. Βιβλιογραφική επισκόπηση

2.1 Έννοια της ανταγωνιστικότητας, συγκριτικό πλεονέκτημα και παράγοντες επηρεασμού των εξαγωγικών σχέσεων

Οι Heckscher (1919) και Ohlin (1993) ανέπτυξαν περαιτέρω τη θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος και παρουσίασαν τη θεωρία της προικοδότησης των παραγόντων, υποστηρίζοντας ότι η πηγή του συγκριτικού πλεονεκτήματος είναι οι διάφοροι παράγοντες αλλά όχι η τεχνολογία. Κατά συνέπεια, οι πλούσιες σε εργατικό δυναμικό χώρες θα πρέπει να εξάγουν προϊόντα έντασης εργασίας ενώ οι πλούσιες σε κεφάλαιο χώρες εξάγουν προϊόντα έντασης κεφαλαίου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια του συγκριτικού πλεονεκτήματος αμφισβητήθηκε για δύο λόγους: (1) το διμερές εμπόριο μεταξύ χωρών με παρόμοια πλεονεκτήματα συντελεστών, (2) οι χώρες που στερούνται φυσικών πόρων και έχουν εξαιρετική απόδοση στο διεθνές εμπόριο, ο Rybczynski (1955) παρουσίασε μια νέα έννοια. Επισήμανε ότι εκτός από τις διαφορές εργασίας και κεφαλαίου, άλλοι παράγοντες όπως οι φυσικοί πόροι, οι θεσμοί ή το μακροοικονομικό περιβάλλον θα μπορούσαν επίσης να καθορίσουν την ανταγωνιστικότητα μιας οικονομίας.

Ο Porter (1990) δήλωσε περαιτέρω στη θεωρία του πλεονεκτήματος ανταγωνιστικότητας ότι ένα εθνικό εμπορικό πλεονέκτημα δεν καθορίζεται απλώς από δωρεές παραγόντων όπως οι φυσικοί πόροι, η εργασία και το κεφάλαιο, αλλά σε μεγάλο βαθμό η καινοτομία της βιομηχανίας και η ικανότητα αναβάθμισης είναι σημαντικοί παράγοντες.

Η ανταγωνιστικότητα ήταν πάντα μια πολύπλευρη έννοια, η οποία αποτελούσε μια πραγματική πρόκληση για τους μελετητές και τους επαγγελματίες να βρουν τα καταλληλότερα εργαλεία μέτρησης για να περιλάβουν πλήρως όλες τις πολύπλοκες προεκτάσεις και διαστάσεις της. Αυτό γίνεται ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση όταν προσεγγίζεται σε σχέση με συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς. Ο αγροδιατροφικός τομέας δεν αποτελεί εξαίρεση, ειδικά όταν εξετάζει κανείς όλες τις

διασυνδέσεις του με τους άλλους τομείς: νερό, ενέργεια, μεταφορές, απόβλητα. Όλα αυτά επηρεάζουν την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Ομοίως, πολλοί μελετητές συζητούν την έννοια της βιωσιμότητας εδώ και δεκαετίες, ορισμένοι μάλιστα υποστηρίζουν ότι είναι μια πολιτική, υποκειμενική και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό-αντιφατική έννοια. Όσον αφορά τη βιωσιμότητα της αγροτικής ανταγωνιστικότητας, η βιβλιογραφία εξακολουθεί να αναπτύσσεται. Επικεντρώνεται πολύ περισσότερο στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής ανταγωνιστικότητας, ενώ δόθηκε λιγότερη προσοχή στις στρατηγικές που σχεδιάστηκαν για την αξιοποίηση της βιώσιμης οικονομικής ανταγωνιστικότητας - μια έννοια που έχει προσελκύσει δισταύουσες απόψεις στη βιβλιογραφία, κυρίως λόγω ασάφειας.

Έτσι, αντί να πέσει στην παγίδα της ασάφειας, η εργασία των Constantin et al. (2023) είχε ως στόχο να φέρει τη συμβολή της σε αυτό το πεδίο αναλαμβάνοντας τον ερευνητικό στόχο της διερεύνησης μιας ενιαίας πτυχής της βιώσιμης αγροτικής ανταγωνιστικότητας: της οικονομικής πτυχής. Ως εκ τούτου, η εργασία των Constantin et al. (2023) προτείνει την κατασκευή του δείκτη βιώσιμης οικονομικής ανταγωνιστικότητας (SECI) με άμεση εφαρμογή για αλυσίδες αξίας αγροδιατροφικών προϊόντων. Αποτελείται από τρία χαρακτηριστικά: (α) ανεξαρτησία πόρων. β) απόδοση της γεωργικής αλυσίδας· και (γ) εθνικές στρατηγικές και πολιτικές γεωργικής αλυσίδας.

Στη μελέτη των Constantin et al. (2023), η SECI δοκιμάστηκε έναντι της αλυσίδας δημητριακών για μια επιλογή χωρών της ΕΕ, με βάση τα δεδομένα που ελήφθησαν από τον Εμπορικό Χάρτη FAOSTAT και INTRACEN, στην περίπτωση της περιόδου 2011–2020. Χρησιμοποιήθηκαν διάφορες στατιστικές και οικονομετρικές μέθοδοι για τον έλεγχο της ευρωστίας του SECI. Τα αποτελέσματα αποτελούν απόδειξη ότι η οικοδόμηση βιώσιμης αγροτικής οικονομικής ανταγωνιστικότητας βασίζεται σε ένα μείγμα στρατηγικών ενεργειών.

Ο βασικός φορέας σε αυτό το μείγμα είναι ότι τα πρότυπα και οι πολιτικές ροών συναλλαγών πρέπει να βαθμονομούνται σύμφωνα με τα εθνικά πλεονεκτήματα των συντελεστών προκειμένου να επιτευχθούν υψηλά επίπεδα SECI. Για να προσθέσει περισσότερες διαχειριστικές επιπτώσεις, η εργασία των Constantin et al.

(2023) υποστηρίζει την έξυπνη παράδοση αγροδιατροφικών προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία αντί να εστιάζει στην εξαγωγή μεγάλων όγκων πρώτων γεωργικών υλών με μικρή προστιθέμενη αξία.

Η εργασία των Benkovskis et al. (2022) διερευνά παράγοντες που συμβάλλουν στην επιβίωση των εξαγωγικών σχέσεων σε επίπεδο επιχείρησης και προϊόντος χρησιμοποιώντας μια μεγάλη ανώνυμη βάση δεδομένων σε επίπεδο εταιρείας για τη Λετονία. Διαπιστώνει ότι ορισμένα χαρακτηριστικά των εξαγωγικών επιχειρήσεων, όπως το υψηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας, το μεγαλύτερο μέγεθος, το χαμηλότερο χρέος και η υψηλότερη κερδοφορία συνδέονται με μεγαλύτερη διάρκεια εξαγωγικών σχέσεων. Οι επιχειρήσεις που καινοτομούσαν πριν από την εξαγωγή είναι επίσης πιθανό να απολαύσουν μεγαλύτερες εξαγωγές, ενώ η συμμετοχή σε πρόγραμμα στήριξης από τα ταμεία της ΕΕ δεν άλλαξε τη διάρκεια των εξαγωγών. Το νεότερο προσωπικό και η διοίκηση της εταιρείας συνδέονται με την καλύτερη επιβίωση ενός νέου εξαγωγικού προϊόντος.

Επιπλέον, το άρθρο των Benkovskis et al. (2022) αποκαλύπτει νέους ρόλους των χαρακτηριστικών του εξαγωγικού προϊόντος στην επιβίωση, ιδίως μια ενδιαφέρουσα ένταση μεταξύ της πολυπλοκότητας των νέων εξαγωγικών προϊόντων και της «απόστασής» τους από την υπάρχουσα δέσμη εξαγωγών. Ενώ η υψηλή στόχευση, δηλαδή η εξαγωγή προϊόντων που είναι πιο περίπλοκα, αποδίδει, καθώς τέτοια προϊόντα συνδέονται με μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις, η πολύ υψηλή στόχευση, δηλαδή η εξαγωγή νέων προϊόντων που είναι πολύ πιο περίπλοκα από την υπάρχουσα δέσμη προϊόντων του εξαγωγέα, τείνει να μειώνει την πιθανότητα επιβίωσής τους.

Επιπλέον, χρησιμοποιώντας μια πλούσια βάση δεδομένων περιορισμών εξαγωγών που καλύπτει 527 γεωργικά προϊόντα σε επίπεδο εξαψήφιου κωδικού Εναρμονισμένου Συστήματος (HS) σε 168 χώρες από το 2005 έως το 2015, το άρθρο του He (2021) διερευνά τους πολιτικούς και οικονομικούς καθοριστικούς παράγοντες των αποφάσεων περιορισμού των εξαγωγών των χωρών. Η εμπειρική ανάλυση δείχνει ότι μια αύξηση κατά μία τυπική απόκλιση στην ισχύ στην αγορά ενός εμπορεύματος αυξάνει την πιθανότητα περιορισμού των εξαγωγών σε αυτό το εμπόρευμα κατά 5,5% και μια αύξηση κατά μία τυπική απόκλιση στον αριθμό των

εταίρων της Περιφερειακής Εμπορικής Συμφωνίας (RTA) μιας χώρας μειώνει την πιθανότητα περιορισμού των εξαγωγών κατά 6,0% (He, 2021).

Υπάρχουν επίσης στοιχεία ότι η υψηλότερη ισχύς στην αγορά του τομέα που αγοράζει εισροές από τον εξαγωγικό τομέα, οδηγεί σε μεγαλύτερη πιθανότητα περιορισμών στις εξαγωγές του τομέα αυτού. Οι μακροοικονομικές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού αστικοποίησης, της κατά κεφαλήν γεωργικής γης και των καιρικών συνθηκών, είναι επίσης σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες των εξαγωγικών περιορισμών. Το άρθρο του He (2021) υπογραμμίζει τον πιθανό ρόλο των RTA και της ανταγωνιστικής δομής της αγοράς τόσο στον τομέα ενδιαφέροντος όσο και στον άλλο τομέα του στην πειθαρχία των περιορισμών στις εξαγωγές.

2.2 Το μοντέλο των αποκαλυφθέντων συγκριτικών πλεονεκτημάτων (RCA) και το μοντέλο RSDAIDS

Ένας από τους δείκτες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της ανταγωνιστικότητας του εμπορίου αγροδιατροφικών προϊόντων είναι ο δείκτης αποκαλυφθέντων συγκριτικών πλεονεκτημάτων (RCA) στην παγκόσμια αγορά (Balassa, 1965), ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αποκαλύψει ισχυρά και αδύναμα σημεία ανάπτυξης της γεωργίας, η οποία είναι ο κατεξοχήν τομέας τροφίμων σε διάφορες οικονομίες. Επίσης, ο δείκτης μπορεί να δείξει συγκριτικά πλεονεκτήματα ορισμένων τομέων μιας οικονομίας σε σύγκριση με άλλες οικονομίες ενώ αυτοί οι τομείς θα μπορούσαν να έχουν αμελητέα επίδραση στην εγχώρια οικονομία.

Σύμφωνα με τους Bojnec και Fertó (2018), η διάρκεια των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των οικονομιών μπορεί επίσης να μετρηθεί με τον δείκτη RCA εντός περιοχών με εμπορικές συμφωνίες ή συνδικαλιστικές οργανώσεις. Οι Costinot et al. (2012) παρουσίασαν μια θεωρητικά συνεπή εναλλακτική λύση στο RCA βάζοντας τις διαφορές παραγωγικότητας στην πρώτη γραμμή της ανάλυσης ενός κεντρικού ζητήματος στα διεθνή οικονομικά.

Στη βιβλιογραφία, περισσότεροι εναλλακτικοί δείκτες συγκριτικών πλεονεκτημάτων έχουν επίσης χρησιμοποιηθεί σε πρόσφατες μελέτες (Yu et al., 2009). Άλλοι δείκτες που χρησιμοποιούνται στη βιβλιογραφία είναι ο δείκτης καθαρού εμπορίου, ο δείκτης τρέχουσας ανταγωνιστικότητας, παραγωγικότητας, ο δείκτης Grubel-Lloyd, ο παγκόσμιος δείκτης ανταγωνιστικότητας και πολλοί άλλοι. Ο French (2017) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ορισμένοι δείκτες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για ορισμένες εργασίες, καθώς ένας μοναδικός ιδανικός δείκτης δεν είναι κατάλληλος για όλες τις εργασίες. Σύμφωνα με τον Mizik (2021), η επιλογή για τη μέτρηση της ανταγωνιστικότητας εξαρτάται από τα διαθέσιμα σύνολα δεδομένων, καθώς και από την επιλογή του ερευνητή.

Ένα μοντέλο βαρύτητας χρησιμοποιείται συχνά στη βιβλιογραφία για να περιγράψει τις επιπτώσεις της ελευθέρωσης και της ολοκλήρωσης του εξωτερικού εμπορίου μέσω της εφαρμογής συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών. Το μοντέλο προήλθε αρχικά από το νόμο της βαρύτητας του Νεύτωνα και εισήχθη στην έρευνα για τη διεθνή οικονομία το 1962 (Tinbergen, 1962).

Η εξίσωση του μοντέλου βαρύτητας ορίστηκε ως εμπειρικά πλήρης εκείνη την εποχή, αν και μπορούν να βρεθούν ορισμένες ενδείξεις για το μοντέλο βαρύτητας του διεθνούς εμπορίου ήδη από τον 18ο αιώνα (1776) στα έργα του Adam Smith μέσα από την έρευνά του για τον διμερή όγκο του εμπορίου ως συνάρτηση του μεγέθους μιας οικονομίας και της απόστασης μεταξύ των οικονομιών. Αυτά θεωρήθηκαν ως στοιχεία και λόγοι για τον αυξανόμενο πλούτο των εθνών που διαχέεται σε ξένες οικονομίες μέσω του διεθνούς εμπορίου (Elmslie, 2018).

Στην εξίσωση του μοντέλου βαρύτητας, το εμπόριο μεταξύ δύο οικονομιών θεωρείται ότι είναι ανάλογο με το ΑΕΠ των οικονομιών και αντιστρόφως ανάλογο με την εδαφική τους απόσταση, καθώς αυτοί είναι οι κύριοι παράγοντες του μοντέλου. Η συχνότερη χρήση αυτού του μοντέλου, το οποίο χαρακτηρίζεται από εμπειρική επιτυχία, αν και αρχικά είχε θεωρητικές ελλείψεις (Bergstrand, 1985), έφερε νέες μεταβλητές εκτός από το ΑΕΠ και την απόσταση των χωρών, στην έρευνα για το διεθνές εμπόριο μεταξύ των οικονομιών.

Οι μεταβλητές είναι πολιτικές, θεσμικές, γεωγραφικές, ιστορικές, επικοινωνιακές και πολιτισμικές. Αυτοί οι παράγοντες μπορούν είτε να βελτιώσουν

είτε να περιορίσουν το εμπόριο, ενώ μειώνουν ή δημιουργούν εμπορικούς φραγμούς μεταξύ των οικονομιών (DeRosa, 2008). Αν και τα παραδοσιακά μοντέλα αμελούσαν την επιρροή ορισμένων μεταβλητών στο εμπόριο, το μοντέλο βαρύτητας επιτρέπει να μελετηθεί η επίδραση της γεωγραφικής απόστασης, η οποία μειώνει το εμπόριο, καθώς και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προωθούν το εμπόριο (Eaton & Kortum, 2002).

Οι Arkolakis et al. (2012) ερεύνησαν πώς τα δεδομένα μικροεπιπέδου, ως μέρος νέων και πλουσιότερων ποσοτικών μοντέλων εμπορίου, έδειξαν μεγαλύτερα κέρδη από το εμπόριο, αλλά κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτό δεν ισχύει. Πρότειναν, ωστόσο, ότι αυτά τα δεδομένα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με εμπορικά μοντέλα.

Σημαντική συμβολή στη θεωρητική και εμπειρική μοντελοποίηση του εν λόγω μοντέλου παρείχαν οι Head και Mayer (2014), οι οποίοι διευκόλυναν τη διάδοση των μεθόδων βέλτιστης πρακτικής παρουσιάζοντας την εφαρμογή τους και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η εκτίμηση του μοντέλου βαρύτητας ήταν απλώς ένα πρώτο βήμα πριν από μια βαθύτερη ανάλυση για τις επιπτώσεις των αποτελεσμάτων (σε όρους ευημερίας). Επιπλέον, οι Baier et al. (2014) ανέπτυξαν μια εκτίμηση των συμφωνιών οικονομικής ολοκλήρωσης σχετικά με τις ροές διεθνούς εμπορίου για να λάβουν υπόψη την ενδογένεια τέτοιων συμφωνιών. Αυτός ο τύπος μοντελοποίησης έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερες και ακριβέστερες εκτιμήσεις.

Επιπρόσθετα, για να εκτιμηθούν οι ελαστικότητες υποκατάστασης των εισαγωγών τροφίμων για το Κατάρ, χρησιμοποιείται συχνά το μοντέλο Restricted Source-Differentiated Almost Ideal Demand System (RSDAIDS) (Kaitibie et al., 2022). Το RSDAIDS είναι μια παραλλαγή του συστήματος Πηγής Διαφοροποιημένης Σχεδόν Ιδανικής Ζήτησης (SDAIDS) που προτάθηκε αρχικά από τους Yang και Koo (1994). Το μοντέλο SDAIDS είναι μια επέκταση του αδιαφοροποίητου γραμμικού συστήματος σχεδόν ιδανικής ζήτησης (LA-AIDS) που αναπτύχθηκε αρχικά από τους Deaton και Muellbauer (1980).

Το μοντέλο RSDAIDS χρησιμοποιείται συχνά για την εκτίμηση της ελαστικότητας υποκατάστασης εισαγωγής λόγω των ακόλουθων θεωρητικών ιδιοτήτων: πρώτον, το μοντέλο RSDAIDS υποστηρίζει την εκτίμηση των

ελαστικοτήτων σταυροειδών τιμών, των ελαστικοτήτων ίδιας τιμής και των ελαστικοτήτων εισοδήματος. Δεύτερον, η λειτουργική μορφή του μοντέλου RSDAIDS χαλαρώνει την υπόθεση των αυστηρά ομοθετικών προτιμήσεων επιτρέποντας οιονεί ομοιοθετικές προτιμήσεις. Τρίτον, το μοντέλο RSDAIDS ενσωματώνει το μοντέλο Armington το οποίο επιτρέπει την ατελή δυνατότητα υποκατάστασης ενός προϊόντος που προέρχεται από διαφορετική προέλευση. Επιπλέον, περιορισμοί όπως η προσθετικότητα, η ομοιογένεια, η δυνατότητα διαχωρισμού μπλοκ και η συμμετρία Slutsky επιτρέπονται επίσης στο μοντέλο RSDAIDS. Οι περιορισμοί της προσθετικότητας και της ομοιογένειας ισχύουν εάν οι καταναλωτές έχουν ορθολογικές προτιμήσεις ενώ η συμμετρία Slutsky ισχύει εάν αυτές οι ορθολογικές προτιμήσεις είναι κυρτές. Η δυνατότητα διαχωρισμού μπλοκ επιτρέπει στους καταναλωτές να ακολουθούν μια διαδικασία λήψης αποφάσεων δύο σταδίων, ιδιαίτερα όταν κατανέμουν τον προϋπολογισμό τους στην κατανάλωση ενός συγκεκριμένου προϊόντος (Pourmokhtar et al., 2018).

2.3 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων στην αφρικανική ήπειρο

Η μελέτη των Simola et al. (2022) αξιολογεί τις πιθανές επιπτώσεις της Αφρικανικής Ηπειρωτικής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (AfCFTA) στους αγροδιατροφικούς τομείς και την επισιτιστική ασφάλεια στην Αφρική. Χρησιμοποιεί το μοντέλο υπολογιστικής γενικής ισορροπίας MAGNET σε μια εκ των προτέρων ανάλυση. Η ανάλυση έχει υψηλή περιφερειακή και τομεακή λεπτομέρεια, που αντιπροσωπεύει τη μεγάλη ποικιλία των αφρικανικών οικονομιών και των στρατηγικών εμπορικής πολιτικής.

Η AfCFTA απαλλάσσει 1,0 εκατομμύριο ανθρώπους από τον κίνδυνο της πείνας ενώ αυξάνει τα εθνικά εισοδήματα. Η αύξηση των τιμών των τροφίμων αντισταθμίζει την αύξηση του εισοδήματος των νοικοκυριών σε λίγες περιοχές. Η παραγωγή τροφίμων αυξάνεται συνολικά, αλλά αρκετές περιοχές μειώνουν την παραγωγή ενώ αυξάνουν τις εισαγωγές. Οι μειώσεις των μη δασμολογικών μέτρων έχουν υψηλότερο αντίκτυπο από τις περικοπές δασμών. Μια ομάδα χωρών θα

μπορούσε να αντιμετωπίσει δυσμενείς επιπτώσεις στην επισιτιστική ασφάλεια λόγω της AfCFTA (Simola et al., 2022).

Η παλαιότερη εργασία για τη Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών σε ολόκληρη την ήπειρο στην Αφρική είναι αυτή των Mevel και Karingi (2012), από την ίδια χρονιά με την απόφαση της AUC να σχηματίσει τη Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών. Η μελέτη εξέτασε την κατάργηση όλων των δασμών εντός της Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ορισμένα κοινά σημεία που επανεμφανίστηκαν σε επόμενες μελέτες: 1) το ΑΕΠ θα αυξηθεί μέτρια και 2) το ενδοαφρικανικό εμπόριο θα λάβει σημαντική ώθηση.

Η UNECA και η CEPII (UNECA, 2021) εκτιμούν ότι το εμπόριο γεωργικών και ειδών διατροφής αυξάνεται περισσότερο από άλλα είδη που διαπραγματεύονται λόγω της AfCFTA (41,1% το 2045 σε σύγκριση με την αρχική τιμή). Η μελέτη διαπιστώνει επίσης ότι η AfCFTA βοηθά την Αφρική να βιομηχανοποιηθεί και να μειώσει την εξάρτησή της από τις εξαγωγές ενέργειας και εξόρυξης.

Οι Fusacchia et al. (2022) εξέτασαν τις πτυχές της παγκόσμιας αλυσίδας αξίας της AfCFTA και τις επιπτώσεις της στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Η ανάλυση προϋποθέτει πλήρη απελευθέρωση των δασμών εντός της Αφρικής. Οι συγγραφείς διαπίστωσαν ότι η AfCFTA θα εμβαθύνει τις αλυσίδες αξίας γεωργικών και τροφίμων σε περιφερειακό επίπεδο και θα αυξήσει τα μερίδια προστιθέμενης αξίας του εμπορίου. Οι αφρικανικές χώρες θα εξαρτηθούν λιγότερο από την εξαγωγή γεωργικών ενδιάμεσων προϊόντων. Ωστόσο, αυτές οι βελτιώσεις έχουν ουσιαστική περιφερειακή διαφοροποίηση.

Η μόνη μελέτη μέχρι στιγμής που εξετάζει τις πτυχές της επισιτιστικής ασφάλειας της AfCFTA είναι των Janssens et al. (2022). Χρησιμοποιούν το παγκόσμιο μοντέλο μερικής ισορροπίας GLOBIOM για να αξιολογήσουν τις επιπτώσεις της ελευθέρωσης του εμπορίου και της αγροτικής ανάπτυξης. Διαπιστώνουν ότι τα αποτελέσματα της ελευθέρωσης είναι οριακά σε σύγκριση με τη βελτιωμένη αγροτική ανάπτυξη

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει αναφορά και στην εμπόλεμη κατάσταση που επικρατεί τον τελευταίο χρόνο μεταξύ της Ουκρανίας και της Ρωσίας. Πολλά έχουν σημειωθεί για τη σημασία της Ρωσίας και της Ουκρανίας ως παγκόσμιοι

παραγωγοί σιτηρών. Αλλά για να κατανοήσει κανείς το γιατί οι τρέχουσες διαταραχές έχουν τόσο οξείες εκβάσεις, είναι σημαντικό να αναλυθούν τα στοιχεία. Ορισμένες χώρες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες λόγω της διπλής εξάρτησης: i) από τις εισαγωγές βασικών καλλιεργειών και ii) από λίγους εξαγωγείς για ένα υψηλό ποσοστό αυτών των εισαγωγών (Jacobs & Clapp, 2022).

Τελικά, οι εξαρτήσεις από τις εισαγωγές τροφίμων προέκυψαν από την αλλαγή των διατροφικών προτύπων, και κυρίως τη στροφή προς έναν μικρό αριθμό βασικών καλλιεργειών. Μέχρι το 1995, το σιτάρι, το ρύζι και ο αραβόσιτος –μόλις 3 από τα 7.000 φυτά που καταναλώνονταν από τον άνθρωπο– αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 50% της παγκόσμιας ενεργειακής πρόσληψης τροφής από φυτά. Η κατανάλωση αυτών και άλλων παγκόσμιων εμπορευμάτων φυτικών προϊόντων αυξήθηκε ταχύτερα από άλλα τρόφιμα ως ποσοστό των εθνικών προμηθειών τροφίμων τα τελευταία 50 χρόνια. Η πρόσβαση σε αυτά τα τρόφιμα βοήθησε στη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, στη διαφοροποίηση της διατροφής – ιδιαίτερα σε αστικές περιοχές σε πολλές περιοχές του Παγκόσμιου Νότου (Jacobs & Clapp, 2022).

Ωστόσο, η εστίαση στις βασικές καλλιέργειες από την περίοδο της αποικιοκρατίας έχει επίσης διαβρώσει τις παραδοσιακές δίαιτες και άφησε τις χώρες να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές για τις βασικές τους τροφές. Σε πολλές χώρες, οι καλλιέργειες για εμπορική χρήση (Cash crops) έχουν αντικαταστήσει τις καλλιέργειες τροφίμων με μεγαλύτερη ποικιλία και διατροφικά σημαντικά τρόφιμα. Για παράδειγμα, η καλλιέργεια καπνού θεωρείται ότι έχει εκτοπίσει τα λαχανικά και τα όσπρια στο Μπαγκλαντές, καθώς και τη μανιόκα, το κεχρί και τις γλυκοπατάτες σε ορισμένες αφρικανικές χώρες.

Η ανάπτυξη ποικιλιών σιταριού υψηλής απόδοσης κατά τη διάρκεια της «Πράσινης Επανάστασης» επιτάχυνε επίσης την παραγωγή και τις διατροφικές αλλαγές, οδηγώντας για παράδειγμα στην αντικατάσταση της ενδοκαλλιέργειας ρυζιού με μονοκαλλιέργειες σιταριού στην Ινδία. Τα δημόσια συστήματα διανομής, ιδίως στη Νότια Ασία, έχουν την τάση να επικεντρώνονται στο σιτάρι και το ρύζι, αλλάζοντας περαιτέρω τις διατροφικές προτιμήσεις με την πάροδο του χρόνου (Jacobs & Clapp, 2022).

Οι αφρικανικές χώρες έχουν γίνει ιδιαίτερα εξαρτημένες από τις εισαγωγές τροφίμων μετά την υιοθέτηση των Προγραμμάτων Διαρθρωτικής Προσαρμογής τη δεκαετία του 1980, τα οποία προώθησαν τις εξαγωγές σε καλλιέργειες για εμπορική χρήση (Cash crops) και τις φθηνές εισαγωγές σιτηρών, μείωσαν τα προγράμματα κρατικής στήριξης και κατέλυσαν τα δομικά θεμέλια της παραγωγής τροφίμων σε πολλές αφρικανικές χώρες. Οι λογαριασμοί εισαγωγών τροφίμων της ηπείρου τριπλασιάστηκαν τις τελευταίες δεκαετίες, αν και οι όγκοι των εισαγωγών άρχισαν να σταθεροποιούνται από το 2011 και οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων αυξήθηκαν επίσης γρήγορα – κυρίως για μη εδώδιμες καλλιέργειες σε για εμπορική χρήση (Cash crops).

Ενώ οι περισσότερες χώρες συνεχίζουν να παράγουν βασικές καλλιέργειες για εγχώρια κατανάλωση, πολλές δεν παράγουν αρκετές από αυτές για να καλύψουν τις ανάγκες τους και εξαρτώνται από μεγάλους όγκους εισαγωγών. Και καθώς οι πληθυσμοί έχουν συνηθίσει τη διατροφή με βάση το σιτάρι σε περιοχές που δεν είναι ικανές να το παράγουν, μερικές χώρες εξαρτώνται πλέον 100% από τις εισαγωγές βασικών τροφίμων.

Επιπλέον, το άρθρο των Bjornlund et al. (2022) είναι το τρίτο από μια σειρά ιστορικών ανασκοπήσεων για την υποσαχάρια Αφρική, που διερευνά γιατί η γεωργική παραγωγή και τα προγράμματα άρδευσης παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις και πώς αυτό συμβάλλει σε υψηλά επίπεδα επισιτιστικής ανασφάλειας. Η έκφραση «επισιτιστική ασφάλεια» εμφανίστηκε το 1974 μετά τους λιμούς του Σαχέλ και του Νταρφούρ. Παρά το γεγονός ότι η υποσαχάρια Αφρική είναι καθαρός εξαγωγέας γεωργικών προϊόντων, η επισιτιστική ανασφάλεια παραμένει και αυξάνεται. Αυτό είναι σε μεγάλο βαθμό μια κληρονομιά των προσανατολισμένων στις εξαγωγές αποικιακών συστημάτων γεωργικής παραγωγής, τα οποία προμηθεύονταν σπάνια εύφορη γη, νερό και εργατικό δυναμικό για να καλύψουν τις ανάγκες των βιομηχανιών και των καταναλωτών στον Παγκόσμιο Βορρά.

Η αποικιοκρατία υπονόμευσε επίσης το κοινωνικό συμβόλαιο μεταξύ των παραδοσιακών ηγετών και των κοινοτήτων, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαχείριση της έλλειψης τροφίμων σε παλαιότερες εποχές. Μετά την ανεξαρτησία, οι γεωργικές πολιτικές παρέμειναν εστιασμένες στις εξαγωγές και παραμέλησαν την κρίσιμη έρευνα και επενδύσεις, την ενσωμάτωση συστημάτων παραγωγής τροφίμων

στην εγχώρια οικονομία, την ανάπτυξη αλυσίδων εφοδιασμού και σχετικής αγοράς, την υποδομή αποθήκευσης και προστιθέμενης αξίας· και την εισαγωγή κατάλληλων τεχνολογιών. Ως αποτέλεσμα, η Αφρική είναι η μόνη περιοχή στον κόσμο όπου η αυξημένη εξαγωγική παραγωγή προκάλεσε μείωση της κατά κεφαλήν παραγωγής τροφίμων (Bjornlund et al., 2022).

Τα αφρικανικά έθνη θα πρέπει να εξαχθούν από το χρέος που έχει συσσωρευτεί λόγω των φτωχών αποικιακών επενδύσεων, των πρακτικών δανεισμού της Παγκόσμιας Τράπεζας και των παγκόσμιων διακυμάνσεων των νομισμάτων και των επιτοκίων, που έχουν ακρωτηριάσει την ικανότητά τους να υποστηρίζουν τη γεωργία και να βελτιώσουν τα μέσα διαβίωσης και την επισιτιστική ασφάλεια. Η γεωργία πρέπει να είναι κερδοφόρα, γεγονός που περιλαμβάνει τη σύνδεση των αγροτών με τις εγχώριες αλυσίδες εφοδιασμού και τα σήματα της αγοράς, την τοπική προστιθέμενη αξία και την αποθήκευση μετά τη συγκομιδή. Αυτό θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα αυξήσει την ικανότητα απόκτησης εισοδήματος, η οποία είναι το κλειδί για την επισιτιστική ασφάλεια των νοικοκυριών (Bjornlund et al., 2022).

2.4 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων στα Βαλκάνια, η ανταγωνιστικότητά τους και η μέτρησή της

Οι εμπορικές συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τη Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA) επηρέασαν σημαντικά την απελευθέρωση των αγροδιατροφικών προϊόντων στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (ΠΤ). Σε όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, σημειώθηκε εντατικοποίηση του εμπορίου αγροδιατροφικών προϊόντων και μερική αλλαγή στις περιφερειακές και εμπορευματικές δομές του εμπορίου. Η εργασία των Dokic et al. (2022) στοχεύει να εντοπίσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των αγροδιατροφικών τομέων και να εξετάσει τις τάσεις τους κατά τη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ.

Επιπλέον, η εργασία των Dokic et al. (2022) συζητά ορισμένες ευκαιρίες για βελτίωση των εξαγωγικών θέσεων των αγροδιατροφικών προϊόντων. Σε αυτό το πλαίσιο και με βάση τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, οι δείκτες των

αποκαλυπτόμενων συγκριτικών πλεονεκτημάτων και η τροποποιημένη έκδοσή τους χρησιμοποιούνται ως κύρια μέθοδος ανάλυσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, πλην της Αλβανίας, έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στις εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων.

Είναι προφανές ότι η Σερβία έχει το υψηλότερο επίπεδο συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε αυτόν τον τομέα. Επιπλέον, η εργασία των Dokic et al. (2022) προτείνει ότι όλες οι χώρες πρέπει να επιδιώξουν να παρέχουν τις καλύτερες δυνατές θέσεις για τα αγροδιατροφικά προϊόντα τους κατά τις προενταξιακές διαπραγματεύσεις για ένταξη στην ΕΕ και να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την αύξηση του επιπέδου ανταγωνιστικότητας στην κοινή αγορά της ΕΕ.

Στην Σερβία, η γεωργία, ιδίως η παραγωγή δημητριακών, είναι ένας από τους λίγους τομείς στους οποίους η Σερβία έχει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα. Λόγω της πολιτικής προσέγγισης της ΕΕ, σχεδόν όλες οι εξαγωγές σιτηρών πραγματοποιούνται σε λίγες χώρες της ΕΕ, οι οποίες δεν είναι τελικοί χρήστες αλλά είναι επίσης σημαντικοί παραγωγοί και μεταπωλητές στην παγκόσμια αγορά. Αυτό αυξάνει τον κίνδυνο εξωτερικών κραδασμών και μειώνει τα κέρδη από τις εξαγωγές, ενώ οι τελικοί εισαγωγείς πληρώνουν υψηλότερη τιμή.

Η έρευνα της Stanojević (2022) στοχεύει να προσδιορίσει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των εξαγωγών δημητριακών της Σερβίας και της ζήτησης εισαγωγών των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής (MENA). Για τους σκοπούς αυτούς, πραγματοποιήθηκε η ανάλυση των αγορών (συμπεριλαμβανομένων των δεικτών ασφάλειας των τροφίμων) και εφαρμόστηκαν δύο διαφορετικοί συντελεστές αντιστοίχισης εισαγωγών-εξαγωγών. Αξιολογήθηκε η ανταγωνιστικότητα της Σερβίας σε σχέση με τους σημερινούς προμηθευτές MENA για κάθε τύπο σιτηρών. Τα αποτελέσματα έδειξαν υψηλή εμπορική συμπληρωματικότητα όσον αφορά το καλαμπόκι και το σιτάρι με όλες τις χώρες της περιοχής, ενώ για μερικές από αυτές ήταν το κριθάρι. Οι εμπορικές οδοί για κάθε είδος δημητριακών που προσδιορίζονται σε αυτήν την έρευνα αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για τη συμμετοχή της κυβέρνησης στην προώθηση των εξαγωγών.

Ταυτόχρονα, πάντα σε σχέση με την Σερβία, μεταξύ των πιο σημαντικών άρθρων είναι αυτό των Đurić et al. (2017), τα αποτελέσματα του οποίου δείχνουν ότι παρόλο που ο αγροτικός τομέας κατέχει κυρίαρχη εξαγωγική θέση, η ανταγωνιστικότητά του εξακολουθεί να είναι σε χαμηλό επίπεδο. Παρόμοια και λεπτομερή αποτελέσματα λαμβάνονται από τους Cvijanović et al. (2016), οι οποίοι παρουσιάζουν χαμηλή ανταγωνιστικότητα και ποικιλομορφία αγροτικών προϊόντων με υψηλότερο βαθμό μεταποίησης και σημαντικά επιτεύγματα στην απόδοση και την ποιότητα των πρώτων υλών – δημητριακών, φρούτων και φαρμακευτικών φυτών. Με αυτά τα αποτελέσματα κατά νου, η έρευνα της Stanojević (2022) αναλύει την εξαγωγή δημητριακών ως προϊόντων των οποίων η επεξεργασία δεν απαιτεί πολύπλοκη τεχνολογία και είναι ανταγωνιστική στην παγκόσμια αγορά.

Μεταξύ των συγγραφέων με τη μεγαλύτερη επιρροή στις εξαγωγές της σερβικής γεωργίας είναι οι Aničić και Simić (2017), οι οποίοι διερεύνησαν τις αρνητικές επιπτώσεις της πολύ χαμηλής γεωγραφικής διαφοροποίησης των εξαγωγών και τη σημαντική εξάρτηση από την οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιστρέφοντας στο θέμα της ανταγωνιστικότητας στις χώρες των Βαλκανίων, η ελευθέρωση του εξωτερικού εμπορίου που προκαλείται από τις διεθνείς οικονομικές ενοποιήσεις οδηγεί επίσης σε σημαντικές αλλαγές στο επίπεδο ανταγωνιστικότητας. Πολλοί συγγραφείς έχουν εξετάσει τις αλλαγές στο εξωτερικό εμπόριο στην παγκόσμια ή περιφερειακή αγορά μέσω του δείκτη συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

Για παράδειγμα, οι Bojnec και Ferto (2017) ανέλυσαν την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές για 23 μεγάλες χώρες, συμβάλλοντας στο 60% του παγκόσμιου εμπορίου αγροδιατροφικών προϊόντων, και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι περισσότερα από αυτές έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα. Αντίθετα, εξειδίκευση ανά χώρα βρέθηκε για μικρότερο αριθμό αγροδιατροφικών προϊόντων με συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Οι ίδιοι συγγραφείς σε μια άλλη έρευνα (Bojnec και Ferto, 2018) διερεύνησαν τους παράγοντες της διάρκειας των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των αγροδιατροφικών προϊόντων στην ΕΕ και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το

μεγαλύτερο εμπορικό κόστος επηρέασε αρνητικά τη διάρκεια των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ενώ το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, η χώρα, η διαφοροποίηση των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων και η ύπαρξη νέου κράτους μέλους της ΕΕ, την επηρέασαν θετικά. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η έρευνα των επιπτώσεων των χωρών που εντάσσονται στην ΕΕ ως «νέα» κράτη μέλη, η οποία δείχνει τη θετική επίδραση της ένταξης στην ΕΕ στην εντατικοποίηση του εμπορίου, ενώ σχεδόν όλες οι χώρες είχαν μείωση στα συγκριτικά πλεονεκτήματα στα αγροδιατροφικά προϊόντα μετά την προσχώρηση (Torok & Jambor, 2013).

Η έρευνα σχετικά με την εξαγωγική ανταγωνιστικότητα των αγροδιατροφικών προϊόντων που περιλαμβάνει την περιοχή της Παγκόσμιας Τράπεζας είναι σπάνια. Έρευνα που επικεντρώθηκε στις εξαγωγικές επιδόσεις αγροδιατροφικών προϊόντων των χωρών της Παγκόσμιας Τράπεζας έδειξε ότι όλες οι χώρες αυτής της περιοχής, εκτός από την Αλβανία, έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στην εξαγωγή αυτών των προϊόντων, ενώ οι εξαγωγικές επιδόσεις είναι χαμηλότερες από τις χώρες της ΕΕ (Matkovskiet al., 2016).

Έρευνα από τους συγγραφείς Matkovski et al. (2019) επικεντρώθηκε στην ανταγωνιστικότητα των γεωργικών προϊόντων διατροφής στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στους καθοριστικούς παράγοντες της. Αυτοί οι συγγραφείς κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι όλες οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στην εξαγωγή αυτών των προϊόντων στην παγκόσμια αγορά (εκτός από την Αλβανία) και υπέδειξαν την επίδραση της μερικής παραγωγικότητας στη γεωργία στο επίπεδο των συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Άλλες έρευνες αναφέρθηκαν στο επίπεδο ανταγωνιστικότητας του τομέα των μεταποιημένων τροφίμων των χωρών της περιοχής του Δούναβη (Ignjatijevic et al., 2015).

Επιπλέον, ο δείκτης RCA στον οποίο έγινε αναφορά σε προηγούμενη ενότητα, έχει χρησιμοποιηθεί στη βιβλιογραφία για τον προσδιορισμό της εξαγωγικής ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα μεμονωμένων οικονομιών των Δυτικών Βαλκανίων και σε περιφερειακό επίπεδο. Έχει χρησιμοποιηθεί σε ορισμένες έρευνες σχετικά με την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών στην αγορά των Δυτικών Βαλκανίων και τη CEFTA (Matkovski et al., 2021) και σε έρευνα σχετικά με την εξαγωγική ανταγωνιστικότητα των αγροδιατροφικών προϊόντων σε μεμονωμένες οικονομίες (Cvetković & Petrović-Randjelović, 2017) και ολόκληρη την περιοχή των

Δυτικών Βαλκανίων (Matkovski et al., 2016). Έρευνα των συγγραφέων Matkovski et al. (2016) έδειξε ότι όλες οι οικονομίες της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων, πλην της Αλβανίας, έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στις εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων.

2.5 Η επίδραση του εμπορίου τροφίμων σε χώρες της Ασίας

Το άρθρο των Diao & Li (2020) αναλύει τις επιπτώσεις της οικονομικής διαρθρωτικής αλλαγής και του διατροφικού μετασχηματισμού στα μεταβαλλόμενα πρότυπα του εμπορίου αγροδιατροφικών προϊόντων μεταξύ 17 ασιατικών αναπτυσσόμενων μικρών χωρών. Το υποπεριφερειακό εμπόριο στην Κεντρική, Νότια και Νοτιοανατολική Ασία είναι το επίκεντρο της εργασίας των Diao & Li (2020), μαζί με το εμπόριο με άλλους εταίρους εκτός των υποπεριφερειών.

Το έγγραφο των Diao & Li (2020) διαπιστώνει ότι οι ασιατικές αγορές για τις συνολικές εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων και τις εξαγωγές θρεπτικών τροφίμων είναι γενικά πιο σημαντικές από τις αγορές εκτός Ασίας και για πολλές από αυτές, η σημασία των ασιατικών αγορών αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου. Ενώ οι καθαροί εξαγωγείς και εισαγωγείς συνυπάρχουν σε κάθε υποπεριοχή, με λίγες εξαιρέσεις, το υποπεριφερειακό εμπόριο είναι συχνά λιγότερο σημαντικό. Πολλές μικρές χώρες εμπορεύονται μόνο με έναν ή δύο μεγάλους γείτονες και λιγότερο μεταξύ τους.

Ο διατροφικός μετασχηματισμός επηρεάζει το εμπόριο θρεπτικών τροφίμων με διάφορους τρόπους. Με την αύξηση του εισοδήματος, η αυξημένη εγχώρια ζήτηση για θρεπτικά τρόφιμα φαίνεται να οδηγεί σε περισσότερες εισαγωγές αυτών των τροφίμων. Ενώ πολλές χώρες της Νότιας και Νοτιοανατολικής Ασίας έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα στις εξαγωγές ορισμένων θρεπτικών προϊόντων διατροφής, η ανάπτυξη αυτών των εξαγωγών μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από την αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Αν και οι εξαγωγές θρεπτικών ειδών διατροφής συνεχίζουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις συνολικές εξαγωγές γεωργικών προϊόντων διατροφής, η αύξηση των εξαγωγών θρεπτικών τροφίμων είναι συχνά πιο αργή από τη συνολική αύξηση των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων.

Ο διατροφικός μετασχηματισμός φαίνεται επίσης να οδηγεί σε αύξηση της ζήτησης για επεξεργασμένα τρόφιμα, την οποία πολλές ασιατικές χώρες καλύπτουν μέσω εισαγωγών, που συχνά αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο μέρος των συνολικών εισαγωγών γεωργικών προϊόντων διατροφής. Από την άλλη πλευρά, τα επεξεργασμένα τρόφιμα αντιπροσωπεύουν γενικά ένα μικρό μέρος των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων. Ωστόσο, υπάρχουν μερικές χώρες όπου η αύξηση των εξαγωγών επεξεργασμένων τροφίμων είναι ταχεία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η υποπεριφερειακή αγορά επεκτείνεται, αλλά με λίγες εξαιρέσεις, εξακολουθεί να είναι λιγότερο σημαντική από το εμπόριο με χώρες εκτός των υποπεριφερειών.

Το έγγραφο των Diao & Li (2020) διαπιστώνει επίσης ότι οι εξαγωγές και οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων διατροφής είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένες και ότι μια μικρή ομάδα εμπορευμάτων κυριαρχεί στα χαρτοφυλάκια εξαγωγών και εισαγωγών των περισσότερων χωρών και παραμένει αμετάβλητη με την πάροδο του χρόνου. Οι κύριες αγορές για αυτά τα σημαντικά εμπορεύματα δεν βρίσκονται γενικά στις υποπεριφέρειες και αυτή η αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς γεωργικών προϊόντων διατροφής εντός της υποπεριφέρειας αποτελεί φυσικό εμπόδιο για την προώθηση του περιφερειακού εμπορίου.

Η έρευνα των Dissanayaka & Thibbotuwana (2021) αναλύει τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της Σρι Λάνκα στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων διατροφής εν μέσω του COVID-19. Ανάμεσα στις πολλές επικείμενες κρίσεις που ξετυλίγονται σταδιακά, η πρόκληση της αυξανόμενης επισιτιστικής ανασφάλειας που προκύπτει από τον COVID-19 και τα μέτρα για τον περιορισμό της μπορούν να θεωρηθούν ως μία από τις πιο κρίσιμες. Ως εκ τούτου, η Σρι Λάνκα, ως χώρα μεσαίου εισοδήματος, θα πρέπει να εντοπίσει αμέσως τα αναδυόμενα εμπορικά πρότυπα, τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις για να αντιμετωπίσει την επερχόμενη εμπορική ανταγωνιστικότητα λόγω του COVID-19.

Η εργασία παρουσιάζει μια επισκόπηση των εμπορικών ροών γεωργικών προϊόντων της Σρι Λάνκα στον κόσμο. Περιγράφει τους κύριους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς εταίρους της Σρι Λάνκα της χώρας, τα χαρακτηριστικά της αγοράς, τη μετατόπιση των κύριων εξαγωγικών προορισμών, το εξαγωγικό δυναμικό των γεωργικών προϊόντων της Σρι Λάνκα σε άλλες χώρες. Αναλύει τον άμεσο αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στους τομείς εισαγωγών και εξαγωγών της Σρι Λάνκα και

τα εμπόδια στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων στη Σρι Λάνκα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι εκτός από τα κύρια γεωργικά προϊόντα εξαγωγής όπως το τσάι, ενδέχεται να υπάρχουν και άλλα αναδυόμενα αγροδιατροφικά προϊόντα με υψηλή δυνατότητα ανάπτυξης. Ο εντοπισμός τέτοιων προϊόντων και πιθανών εξαγωγικών αγορών θα ήταν σημαντικός για την επέκταση του διεθνούς εμπορίου σε νέους χώρους (Dissanayaka & Thibbotuwana, 2021)

2.6 Η ανάγκη ανάλυσης και μέτρησης της ζήτησης εισαγωγών σε χώρες της Μέσης Ανατολής

Αντιμέτωπο με διαταραχές στον εφοδιασμό τροφίμων που οφείλονται εν μέρει στη γεωπολιτική και την πολιτική αστάθεια στις παραδοσιακές του αγορές πηγών τροφίμων στο Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας και στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κατάρ –μια πλούσια, άκρως εξαρτώμενη από εισαγωγές ανοιχτή οικονομία– σχεδιάζει να εντοπίσει μια σειρά εναλλακτικών αγορών που μπορούν να της εξασφαλίσουν σταθερότητα στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και ασφάλεια τροφίμων. Η μελέτη των Kaitibie et al. (2022) αναπτύσσει ένα σύνολο προτιμήσεων και ελαστικότητας υποκατάστασης εισαγωγών για τις τέσσερις πιο σημαντικές κατηγορίες τροφίμων της χώρας: κρέατα, γαλακτοκομικά, λαχανικά και δημητριακά.

Οι Kaitibie et al. (2022) χρησιμοποίησαν τριμηνιαία δεδομένα εισαγωγών τροφίμων από το 2004 έως το 2017 και το RSDAIDS για να υπολογίσουν τις ελαστικότητες υποκατάστασης εισαγωγών για κρέατα, γαλακτοκομικά, λαχανικά και δημητριακά που εισάγονται από το Κατάρ. Με βάση τα ευρήματά μας, η Ινδία, η Αυστραλία και η Ολλανδία αναδείχθηκαν ως οι πιο ανταγωνιστικές πηγές τροφίμων του Κατάρ, ακολουθούμενες από τη Βραζιλία, την Ιορδανία και την Αργεντινή. Το Κατάρ μπορεί να διασφαλίσει τη διαρκή ζήτηση για εισαγωγές τροφίμων από τις προαναφερθείσες χώρες προκειμένου να αντιμετωπίσει την επισιτιστική του ασφάλεια.

Η ανάλυση της ζήτησης εισαγωγών δίνει τη δυνατότητα στους ερευνητές να εξετάσουν εμπειρικά τη σχέση μεταξύ της επιλογής των καταναλωτών και των

θεωριών του διεθνούς εμπορίου. Η παραδοσιακή θεωρία των καταναλωτικών επιλογών υποστηρίζει ότι οι αυτόνομοι ορθολογικοί καταναλωτές στοχεύουν στη μεγιστοποίηση της χρησιμότητας και θα καταναλώνουν τα εισοδήματά τους στο περιθώριο μεταξύ μιας ποικιλίας καταναλωτικών αγαθών που ανταποκρίνονται στις προτιμήσεις τους (Gowdy και Mayumi, 2001). Η θεωρία του διεθνούς εμπορίου, από την άλλη πλευρά, υποστηρίζει ότι ενώ οι χώρες εμπορεύονται αγαθά για τα οποία έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα, αυτά τα αγαθά πρέπει να ικανοποιούν τις προτιμήσεις των τελικών χρηστών.

Στην ανάλυση ζήτησης εισαγωγών τροφίμων, το SDAIDS χρησιμοποιήθηκε αρχικά και εμπειρικά από τους Yang και Koo (1994) στη θεμελιώδη μελέτη τους για τη ζήτηση εισαγωγών ιαπωνικού κρέατος. Οι Henneberry και Hwang (2007) αργότερα χρησιμοποίησαν το μοντέλο RSDAIDS για να μελετήσουν τη ζήτηση κρέατος στη Νότια Κορέα. Άλλες μελέτες που έχουν εφαρμόσει το μοντέλο SDAIDS ή το μοντέλο RSDAIDS στην ανάλυση ζήτησης περιλαμβάνουν τους Mutondo και Henneberry (2007) στην ανάλυση της ζήτησης κρέατος στις ΗΠΑ, ενώ οι Lee et al. (2008) χρησιμοποίησαν το μοντέλο RSDAIDS για να μελετήσουν τη ζήτηση εισαγωγών κρασιού στη Νότια Κορέα και οι Mekonnen et al. (2011) αντίστοιχα χρησιμοποίησαν το ίδιο μοντέλο για να αναλύσουν τη ζήτηση για εισαγωγές χυμού μήλου στις ΗΠΑ.

Οι Thanagopal και Housset (2014) επανεξέτασαν το μοντέλο RSDAIDS στο οποίο συμπεριέλαβαν τις μεταβλητές «τιμή» και «ποιότητα» προκειμένου να διορθώσουν την προκατάληψη στην εκτίμηση της «πραγματικής» ελαστικότητας τιμής και ποιότητας. Οι Capitello et al. (2015) εφάρμοσαν το μοντέλο για την εκτίμηση της κινεζικής ζήτησης εισαγωγών για κρασί. Οι Pourmokhtar et al. (2018) χρησιμοποίησαν το μοντέλο RSDAIDS για να διερευνήσουν τις επιπτώσεις οικονομικών και μη οικονομικών παραγόντων όπως οι τιμές του κρέατος, το κόστος και τα κρούσματα ασθενειών των ζώων στη ζήτηση κρέατος από διαφορετικές πηγές στο Ιράν. Οι Lee et al. (2020) χρησιμοποίησαν το μοντέλο RSDAIDS στην Ινδία για να εκτιμήσουν την επίδραση των δασμών στα φρέσκα μήλα από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Εξάλλου, τα περισσότερα τρόφιμα στην Υεμένη εισάγονται, μεταποιούνται και διανέμονται από έναν μικρό αριθμό ιδιωτικών ομίλων ετερογενών

δραστηριοτήτων. Η έρευνα του Thomas (2022) περιγράφει την ιστορική εξέλιξη του εμπορίου εισαγωγής τροφίμων σε μια κυρίως αγροτική χώρα που έχει υποστεί μια διαδοχή σκληρών οικονομικών και αγροτικών μεταβάσεων. Αυτές οι μεταβάσεις έχουν αφήσει τους πολίτες της Υεμένης να εξαρτώνται από τις αγορές τροφίμων και έχουν ωθήσει πολλούς παραγωγούς τροφίμων στα φτωχά περιθώρια της αγοράς.

Η εξάρτηση από τις εισαγωγές τροφίμων αυξήθηκε με κάθε μετάβαση, και αυτή η εξάρτηση έχει βαθύνει την επισιτιστική ανασφάλεια. Από την αρχή της σύγκρουσης, οι περιορισμοί στις εισαγωγές και η συναλλαγματική κρίση στα κατακερματισμένα και ανεπαρκή χρηματοπιστωτικά συστήματα της Υεμένης έχουν επιδεινώσει την επισιτιστική ανασφάλεια.

Η έρευνα του Thomas (2022) χρησιμοποιεί δεδομένα τελωνείων και γεωργικής παραγωγής για να ποσοτικοποιήσει την εξάρτηση από τις εισαγωγές το 2020, υπολογίζοντας ότι τα τέσσερα πέμπτα των διαθέσιμων θερμίδων εισάγονται. Η έκθεση υποστηρίζει ότι οι μεγάλοι όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων της Υεμένης χρειάζονται μακροοικονομική σταθερότητα και πρόσβαση σε ξένο συνάλλαγμα για να διατηρήσουν αυτή τη ζωτική προσφορά εισαγόμενων τροφίμων.

Οι μικρότεροι λιανοπωλητές και χονδρέμποροι, που πλήττονται ακόμη περισσότερο από τις ελλείψεις συναλλάγματος, χρειάζονται επίσης υποστήριξη. Ωστόσο, η στήριξη στον ιδιωτικό τομέα δεν αρκεί για να τερματιστεί η επισιτιστική ανασφάλεια, οι βαθύτερες αιτίες της οποίας είναι η κατάρρευση της αγοραστικής δύναμης και η συνδεδεμένη μείωση της εγχώριας αγροτικής παραγωγής. Μακροπρόθεσμα, οι παραγωγοί τροφίμων της Υεμένης χρειάζονται υποστήριξη για την αύξηση της παραγωγής, τη δημιουργία αγροτικών μέσων διαβίωσης και την αύξηση της αγοραστικής δύναμης σε ολόκληρο τον πληθυσμό Thomas (2022)

2.7 Εμπόριο τροφίμων στην περιοχή της Κίνας και η σημασία του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος

Οι διεθνείς αλυσίδες τροφίμων και το εμπόριο συνήθως υποστηρίζουν πολλές εύαλωτες και επισιτιστικά ανασφαλείς αναπτυσσόμενες χώρες για να εξασφαλίσουν σταθερή πρόσβαση σε τρόφιμα και επαρκείς πόρους για τη διατήρηση και την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, η ομαλή μετάβαση του αδιάκοπου εμπορίου και προμήθειας τροφίμων είναι ένα από τα κύρια προβλήματα για σχεδόν κάθε χώρα. Με βάση τις τακτικές ομαδοποίησης του μοντέλου οικονομικού ορίου, η μελέτη των Wang & Sarkar (2022) αξιολογεί τους παράγοντες που επηρεάζουν τις παγκόσμιες εισαγωγές τροφίμων και τον τρόπο με τον οποίο διαφορετικές χώρες ενθαρρύνουν τις εισαγωγές τροφίμων σε διαφορετικές συνθήκες.

Τα εμπειρικά δεδομένα αποτελούνται από δεδομένα πίνακα από 91 χώρες κατά μήκος του «Belt and Road» τα τελευταία 21 χρόνια. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι: (i) Το μέγεθος του πληθυσμού και η καλλιεργήσιμη γη έχουν επιπτώσεις στις εισαγωγές τροφίμων. (ii) Η οικονομική ανάπτυξη έχει διαφορετικές επιπτώσεις στις εισαγωγές τροφίμων κάθε ομάδας χωρών. Έχει μια ανεστραμμένη σχέση του σχήματος U με χώρες με μεγάλο πληθυσμό και υψηλές κληρονομιές καλλιεργήσιμης γης και μια «σχέση U» με χώρες με χαμηλή αρόσιμη γη. Υπάρχει μια γραμμική σχέση μεταξύ των εισαγωγών τροφίμων των χωρών με μικρούς πληθυσμούς και των μεσαίων καλλιεργήσιμων εκτάσεων, και δεν υπάρχει σημαντικός αντίκτυπος στις εισαγωγές τροφίμων χωρών με μεγάλο πληθυσμό και μεσαίας αρόσιμης γης. (iii) Ο αντίκτυπος της υποδομής, της τεχνολογικής προόδου, των αποθεμάτων τροφίμων και της βιομηχανικής δομής στις εισαγωγές τροφίμων ποικίλλει από χώρα σε χώρα, αλλά οι δασμολογικές πολιτικές δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις εισαγωγές τροφίμων. Όλες οι χώρες μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν την πλατφόρμα των «Πρωτοβουλιών Belt and Road» για να συλλάβουν τους πόρους και να ανταλλάξουν τη σχετική επιστήμη και τεχνολογία παραγωγής, επεξεργασίας, μεταφοράς και αποθήκευσης τροφίμων. Η παραγωγικότητα των τροφίμων και η αυτοεξάρτηση από τα τρόφιμα πρέπει επίσης να αυξηθούν (Wang & Sarkar, 2022).

Επιπλέον, η Αυτόνομη Περιοχή του Σιντζιάνγκ Ουιγούρ είναι ένας σημαντικός παράγοντας που συνεισφέρει στις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων διατροφής στην Κίνα. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις ποιότητας για τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων διατροφής, η αύξηση των φραγμών στο πράσινο εμπόριο και η επιθυμία να δοθεί έμφαση στο βιώσιμο εμπόριο σε περιφερειακό επίπεδο, ώθησαν τη

Σιντζιάνγκ να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στην ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων. Η εργασία χρησιμοποιεί τον δείκτη εξαγωγικής πολυπλοκότητας για να διερευνήσει τη συνολική και ταξινομημένη εξαγωγική ανταγωνιστικότητα των Αγροτικών Προϊόντων της Xinjiang. Τα αποτελέσματα συγκρίνονται με τον εθνικό μέσο όρο στην Κίνα, υπολογίζοντας τη σχετική πολυπλοκότητα των εξαγωγών. Η έρευνα διαπιστώνει ότι (1) οι εξαγωγές Αγροτικών Προϊόντων της Xinjiang κυριαρχούν σε προϊόντα μεσαίας και μεσαίας χαμηλής πολυπλοκότητας. (2) Τα κηπευτικά προϊόντα διατηρούν ηγετική θέση, χωρίς να έχουν ισχυρή ανταγωνιστικότητα στη Σιντζιάνγκ αλλά και να υπερβαίνουν κατά πολύ τον εθνικό μέσο όρο. Ωστόσο, τα χύδην Αγροτικά Προϊόντα, τα κτηνοτροφικά προϊόντα, τα υδρόβια προϊόντα, τα ποτά και ο καπνός και άλλα Αγροτικά Προϊόντα δεν έχουν σημαντική εξαγωγική ανταγωνιστικότητα σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο. (3) Η δομή των εξαγωγών των Αγροτικών Προϊόντων της Xinjiang είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη σε κηπευτικά προϊόντα, δείχνοντας μια δυσμενή τάση στη διανομή της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγών—«ο ισχυρός γίνεται ισχυρότερος και ο αδύναμος ασθενέστερος» και μια πιο αργή αναβάθμιση από τον εθνικό μέσο όρο από την έκρηξη του COVID -19, κάτι που απαιτεί την προσοχή των υπευθύνων χάραξης πολιτικής (Wang & Sarkar, 2022).

Εξάλλου, καθώς το εμπόριο είναι ένα σημαντικό μέσο για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και ειδικά για τον Στόχο 2.1 «Μηδενική πείνα», το συγκριτικό πλεονέκτημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξηγηθούν οι αιτίες και οι επιδόσεις του εμπορίου. Η μελέτη των Zhang & Sun (2022) μετρά τη στατική κατανομή του συγκριτικού πλεονεκτήματος γεωργικού εμπορίου στις χώρες κατά μήκος του Belt and Road (B&R) και στην Κίνα χρησιμοποιώντας τον δείκτη Balassa του αποκαλυπτόμενου συγκριτικού πλεονεκτήματος (RCA) και υπολογίζει περαιτέρω τη δυναμική μεταβολή του χρησιμοποιώντας το αποκαλυπτόμενο συμμετρικό συγκριτικό πλεονέκτημα ως δείκτη (RSCA) και τη συνήθη ανάλυση συσχέτισης ελαχίστων τετραγώνων.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι: (1) ενόψει πολλών δυσμενών παραγόντων, το αρχικό συγκριτικό πλεονέκτημα των περισσότερων γεωργικών προϊόντων σε διψήφιο επίπεδο του Εναρμονισμένου Συστήματος (ΕΣ) σε χώρες κατά μήκος της B&P και της Κίνας επιδεινώθηκε, αλλά το αρχικό συγκριτικό μειονέκτημα των περισσότερων

γεωργικών προϊόντων σε διηγήσιο επίπεδο HS σε χώρες κατά μήκος της B&R και της Κίνας βελτιώθηκαν, αντίστοιχα. (2) το παρόν συγκριτικό πλεονέκτημα γεωργικού εμπορίου στις περισσότερες χώρες κατά μήκος της B&R ήταν υψηλότερο από την Κίνα και είχε μεγαλύτερη έκταση αλλά η τρέχουσα δομή προϊόντων του διμερούς αγροτικού εμπορίου τους ήταν σύμφωνη με το συγκριτικό πλεονέκτημα του άλλου, αποδεικνύοντας έμμεσα την εγκυρότητα του θεωρήματος Heckscher–Ohlin. Τα ευρήματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι το συγκριτικό πλεονέκτημα του γεωργικού εμπορίου σε χώρες κατά μήκος της B&R και της Κίνας πρέπει να αξιοποιηθεί περαιτέρω για τη βελτίωση της απόδοσης του γεωργικού εμπορίου και να διαδραματίσει τον σημαντικό ρόλο του στη διασφάλιση της παγκόσμιας, περιφερειακής και εθνικής επισιτιστικής ασφάλειας (Zhang & Sun, 2022).

2.8 Η επισιτιστική ασφάλεια και ο ρόλος της Ρωσίας

Με περίπου το ένα τέταρτο της γεωργικής παραγωγής να κινείται πέρα από τα διεθνή σύνορα και την εμφάνιση ενός πραγματικά παγκόσμιου συστήματος τροφίμων, το διεθνές εμπόριο έχει γίνει βασικός καθοριστικός παράγοντας της επισιτιστικής ασφάλειας και διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη μετάδοση κραδασμών, φυσικών και ανθρωπογενών (Martin-Shields & Stojetz, 2019). Από τη μία πλευρά, οι διεθνείς ροές επιτρέπουν στις χώρες να αποσυνδέσουν την κατανάλωση τροφίμων από την τοπική παραγωγή, να εκμεταλλευτούν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και να κάνουν πιο αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων τους. Επιπλέον, το εμπόριο τροφίμων μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με ιδιότυπους κλυδωνισμούς στον εγχώριο εφοδιασμό τροφίμων (Dorosh et al., 2009).

Από την άλλη πλευρά, οι διασυνδεδεμένες αγορές μπορούν να διευκολύνουν τη μετάδοση των κραδασμών και τη διάδοσή τους, αυξάνοντας έτσι την ευπάθεια των χωρών σε διαταραχές που προέρχονται από το εξωτερικό. Ο ρόλος του εμπορίου είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος όταν πρόκειται για γεωργικά αγαθά, καθώς υπάρχει μια μακροχρόνια συζήτηση για τα πλεονεκτήματα της διεθνούς ολοκλήρωσης έναντι κάποιου βαθμού «διατροφικής κυριαρχίας», και οι περιορισμοί στις εξαγωγές είναι

συνηθισμένο, αν και συχνά αναποτελεσματικό, εργαλείο αντιμετώπισης κραδασμών στην εγχώρια προσφορά (Abbott, 2012).

Διαπιστώθηκε ότι η αυξημένη παγκοσμιοποίηση μειώνει την ευπάθεια του συστήματος τροφίμων, αν και σε ορισμένες περιοχές του κόσμου οι χώρες εισαγωγής έχουν βιώσει μεγαλύτερη αστάθεια της προσφοράς και η αυξανόμενη εξάρτηση από μικρό αριθμό εξαγωγέων μπορεί να οδηγήσει σε πιθανούς κινδύνους (Kummu, 2020).

Η ανθεκτικότητα του συστήματος τροφίμων μπορεί να μετρηθεί σε διαφορετικές διαστάσεις, δηλαδή την κοινωνικοοικονομική πρόσβαση στα τρόφιμα, τη βιοφυσική ικανότητα και την ποικιλομορφία της παραγωγής. Αξίζει να σημειωθεί ότι καμία χώρα δεν έχει υψηλές ή χαμηλές τιμές και στους τρεις τομείς. Αυτός ο πολύπλευρος ορισμός της ανθεκτικότητας εξηγεί εν μέρει τα διαφορετικά αποτελέσματα στη βιβλιογραφία. Διαπιστώθηκε ότι τα αποθέματα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην απορρόφηση των κραδασμών στην παραγωγή και την παγκόσμια διαθεσιμότητα σιτηρών (Wright, 2012).

Η πιθανότητα ότι η ξαφνική μείωση της γεωργικής παραγωγής μπορεί να οδηγήσει σε σοκ που διαδίδονται μέσω του εμπορικού δικτύου έχει αντιμετωπιστεί τόσο εξετάζοντας μια ενιαία πηγή του σοκ (π.χ. ΗΠΑ) όσο και εξετάζοντας πολλές χώρες. Η δυναμική εξάπλωσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τοπολογία του δικτύου, ιδιαίτερα από την παρουσία πυκνά συνδεδεμένων κοινοτήτων. Τέλος, η δομή του παγκόσμιου συστήματος τροφίμων και η δυναμική του εξέλιξη μπορούν να μοντελοποιηθούν ως προτιμησιακό δίκτυο προσκόλλησης: η ανάλυση δείχνει ότι ενώ το σύστημα εμφανίζει με χαμηλή ανθεκτικότητα, με την πάροδο του χρόνου γίνεται λιγότερο ευάλωτο σε επιθέσεις (Fair et al., 2017).

Επιπλέον, η υπάρχουσα βιβλιογραφία για την επισιτιστική ασφάλεια περιλαμβάνει λίγες μόνο δημοσιεύσεις που αναφέρουν συγκεκριμένα τη συν-διαχείριση ως μηχανισμό μέσω του οποίου μπορεί να ενισχυθεί η επισιτιστική ασφάλεια. Η επισιτιστική και η διατροφική ασφάλεια θα πρέπει να λειτουργούν από διατομεακή και διεπιστημονική προοπτική, λαμβάνοντας υπόψη τομείς όπως οικογενειακούς, τοπικούς, εθνικούς και διεθνείς (Rios Garcia et al., 2015).

Όσον αφορά το διεθνές εμπόριο, «αυτό επηρεάζει την επισιτιστική ασφάλεια άμεσα μέσω των επιπτώσεων στη διαθεσιμότητα τροφίμων και έμμεσα μέσω των

επιπτώσεων στην προσβασιμότητα και τη σταθερότητα των τροφίμων» (Magrini et al., 2014). Η πρόβλεψη του ΟΟΣΑ-FAO, (2020) αντικατοπτρίζει ότι αυτό θα παραμείνει ουσιαστικό για την επισιτιστική ασφάλεια στις χώρες εισαγωγής τροφίμων και τα αγροτικά μέσα διαβίωσης στις χώρες εξαγωγής τροφίμων. Οι καταναλωτές σε χώρες χαμηλού εισοδήματος καταναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος των θερμίδων τους από φυτικές πηγές, δεν έχουν την πολυτέλεια να καταναλώνουν θερμίδες ζωικής προέλευσης σε υψηλές τιμές.

Η βιβλιογραφία για την οικονομική ανάπτυξη και τις μελέτες πολιτικής έχει επικεντρωθεί στην αξιολόγηση συγκεκριμένων αποτελεσμάτων από τις πολιτικές επισιτιστικής ασφάλειας, ωστόσο, είναι απαραίτητη μια ευρύτερη προοπτική, καθώς μακροοικονομικοί παράγοντες, όπως η φτώχεια, η ανεργία και το ισοζύγιο εμπορίου, διαδραματίζουν ισχυρό ρόλο στη βελτίωση της επισιτιστικής ασφάλειας (Smith et al., 2017).

Πρόσφατη έρευνα ισχυρίστηκε ότι το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας επικεντρώνεται επί του παρόντος στον αντίκτυπο στο επίπεδο των τιμών και την αστάθεια, ωστόσο, είναι σημαντικό να αναλυθεί ο αντίκτυπος των εμπορικών περιορισμών και στην επισιτιστική ασφάλεια. Οι εμπορικές και εμπορικές πολιτικές επηρεάζουν τα κέρδη των παραγωγών τροφίμων και το κόστος των τροφίμων για τους καταναλωτές, κυρίως λόγω των επιπτώσεών τους στις παγκόσμιες και εγχώριες τιμές των τροφίμων. Η δυναμική της επισιτιστικής ασφάλειας δεν εξαρτάται μόνο από τους λογαριασμούς τροφίμων, αλλά από την ικανότητα των χωρών να διατηρήσουν την κατανάλωση τροφίμων μέσω της εγχώριας παραγωγής τροφίμων και να χρηματοδοτήσουν τις εισαγωγές τροφίμων (Smith et al., 2020).

Όσον αφορά τις εξαγωγές τροφίμων, εκτός από καταστροφικά γεγονότα όπως μεγάλη ξηρασία ή χρόνια ανώμαλης ζέστης, οι Linde et al. (2022) αναμένουν από τη Ρωσία να παραμείνει ισχυρός εξαγωγέας σιταριού. Τούτου λεχθέντος, η αγορά σιταριού της Ρωσίας παραμένει υπό αμφισβήτηση για τις μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των περιοχών παραγωγής των σιτηρών και τα σημεία πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά της Μαύρης Θάλασσας και επίσης στον Ειρηνικό Ωκεανό. Παρόλο που η Ρωσία έχει σημαντικές δυνατότητες να αυξήσει την παραγωγή σιτηρών, το ερώτημα είναι σε ποιο βαθμό μπορεί να κινητοποιηθεί η πρόσθετη παραγωγή σιτηρών και να μετατραπεί σε προσφορά εξαγωγών σιτηρών στην παγκόσμια αγορά. Δεδομένου ότι

τα σιτηρά, και ειδικότερα το σιτάρι, είναι το κύριο εξαγωγικό προϊόν της γεωργίας, η πολιτική βούληση να καταλυθεί η κινητοποίηση των εξαγωγών σιτηρών με τη χρηματοδότηση επενδύσεων στις μεταφορές και τα λιμάνια. Η υποδομή και η επιδότηση της καλλιέργειας γης είναι υψηλή.

Ωστόσο, η αυξανόμενη κτηνοτροφική παραγωγή θα αυξήσει την εγχώρια ζήτηση για σιτηρά και συνεπώς θα μειώσει το δυναμικό εξαγωγής σιτηρών. Ωστόσο, δεδομένης της μεγάλης πρόσθετης δυνατότητας παραγωγής σιτηρών, του μάλλον αδύναμου ρουβλιού και της ισχυρής πολιτικής υποστήριξης για την αναβάθμιση της υποδομής μεταφοράς σιτηρών για το εγχώριο και διεθνές εμπόριο, μπορεί να αναμένεται ότι οι εξαγωγές σιταριού θα αυξηθούν περαιτέρω και η Ρωσία θα συνεχίσει να είναι μεταξύ των κυρίαρχων εξαγωγέων σιταριού στον κόσμο. Ωστόσο, οι συνεχείς περιορισμοί στις εξαγωγές σιταριού από τη ρωσική κυβέρνηση και η αύξηση της εγχώριας ζωικής παραγωγής μπορεί να μετριάσουν την ανάπτυξη των εξαγωγών σιταριού (Linde et al., 2022).

Τέλος, η έρευνα των Bozsik et al. (2022) παρουσιάζει μια ανάλυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής επισιτιστικής ασφάλειας στη συνιστώσα της διαθεσιμότητας και πρόσβασης τροφίμων σε δύο αναπτυσσόμενες χώρες, την Κολομβία και την Κιργιζία, κατά την περίοδο από το 2000 έως το 2018. Λαμβάνουν χώρα ο προσδιορισμός της κατάστασης του εμπορικού ισοζυγίου τροφίμων και η ανάλυση παλινδρόμησης για τον Δείκτη Παραγωγής Τροφίμων των χωρών, λαμβάνοντας υπόψη τέσσερις οικονομικούς δείκτες.

Έτσι, η μελέτη επιχειρεί να δείξει ότι οι πολιτικές και οι στρατηγικές δεν έχουν επιτύχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα όσον αφορά τη μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές τροφίμων και την ενίσχυση της εθνικής παραγωγής και εξαγωγικής βιομηχανίας. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των οικονομικών δεικτών που εξετάστηκαν που ήταν ο πληθωρισμός των τροφίμων, οι εισαγωγές τροφίμων, οι εξαγωγές τροφίμων και η ακραία νομισματική φτώχεια, ο τελευταίος ήταν ο δείκτης που παρουσίασε επιρροή στον Δείκτη Παραγωγής Τροφίμων και των δύο χωρών, κατά την περίοδο που αναλύθηκε, δείχνοντας ότι η πρόσβαση ήταν η κύρια συνιστώσα που καθορίζει την παραγωγή τροφίμων. Τα αποτελέσματα τόνισαν την ανάγκη ενσωμάτωσης της επισιτιστικής ασφάλειας με τις νομισματικές και εμπορικές πολιτικές αυτών των χωρών (Bozsik et al., 2022).

Εξάλλου, στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου συστήματος τροφίμων, η δυναμική που σχετίζεται με το διεθνές εμπόριο τροφίμων έχει γίνει βασικοί καθοριστικοί παράγοντες της επισιτιστικής ασφάλειας. Οι Grassia et al. (2022) καταφεύγουν σε ένα μοντέλο διάχυσης για να προσομοιώσουν τον τρόπο με τον οποίο οι κραδασμοί στην εγχώρια παραγωγή τροφίμων διαδίδονται μέσω του διεθνούς δικτύου εμπορίου τροφίμων και μελετάνε τη σχέση μεταξύ του ανοίγματος του εμπορίου και της ευπάθειας. Τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων υποδηλώνουν ότι οι χώρες χαμηλού εισοδήματος και επισιτιστικής ανασφάλειας τείνουν να είναι πιο εκτεθειμένες σε εξωτερικούς κραδασμούς και, ταυτόχρονα, συνήθως δεν είναι σε θέση να επωφεληθούν πλήρως από το διεθνές εμπόριο τροφίμων όσον αφορά την ασπίδα από τα σοκ στην εγχώρια παραγωγή.

3. Μεθοδολογία Έρευνας

3.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η ανάλυση των δεδομένων των 30 σημαντικότερων εισαγωγέων και εξαγωγέων τροφίμων της τελευταία δεκαετία. Για τον σκοπό αυτό διατυπώνονται τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα.

3.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας είναι δυνατόν να διατυπωθούν ως εξής.

1. Ποιες είναι οι 30 σημαντικότερες χώρες- εισαγωγείς τροφίμων τα τελευταία δέκα χρόνια;
2. Ποιες είναι οι 30 σημαντικότερες χώρες- εξαγωγείς τροφίμων τα τελευταία δέκα χρόνια;
3. Ποιες είναι οι 30 χώρες με το μεγαλύτερο εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων τα τελευταία δέκα χρόνια;
4. Επηρεάζουν οι εισαγωγές τις εξαγωγές ή το ανάποδο;
5. Επηρεάζονται οι εισαγωγές, οι εξαγωγές και το εμπορικό ισοζύγιο από το ΑΕΠ της κάθε χώρας;

3.3 Συλλογή δεδομένων

Τα δεδομένα συλλέχτηκαν από την Παγκόσμια Τράπεζα (https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/WLD/Year/2020/TradeFlow/Import/Partner/by-country/Product/16-24_FoodProd) . Ωστόσο, τα δεδομένα για το ΑΕΠ της κάθε χώρας επιλέχτηκαν από το σύνδεσμο <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=EG>. Στην συνέχεια, επιλέχτηκε ως τελική κατάταξη των χωρών η λίστα που αφορούσε το 2020. Σημειώνεται ότι κάθε χρόνο υπήρχε μια ανανέωση της λίστας με νέες εισόδους και εξόδους από αυτήν και ανακατατάξεις των χωρών όχι μεγαλύτερη από 10% κάθε έτος.

Τα δεδομένα εισήχθησαν στο Microsoft Excel ώστε να ομογενοποιηθούν. Σημειώνεται ότι οι τελικές λίστες των χωρών είναι οι εξής

Α. Λίστα 30 μεγαλύτερων εισαγωγέων

1. Ηνωμένες Πολιτείες
2. Γερμανία
3. Γαλλία
4. Ολλανδία
5. Ιταλία
6. Κίνα
7. Βέλγιο
8. Βραζιλία
9. Πολωνία
10. Ηνωμένο Βασίλειο
11. Ταϊλάνδη
12. Ισπανία
13. Μεξικό
14. Καναδάς
15. Αργεντινή
16. Ινδονησία

17. Αυστρία
18. Ιρλανδία
19. Σιγκαπούρη
20. Αυστραλία
21. Ρωσική Ομοσπονδία
22. Κορέα
23. Ελβετία
24. Ινδία
25. Βιετνάμ
26. Δανία
27. Μαλαισία
28. Νέα Ζηλανδία
29. Τουρκία
30. Ακτή Ελεφαντοστού

Β. Λίστα μεγαλύτερων Εξαγωγέων

1. Ηνωμένες Πολιτείες
2. Ηνωμένο Βασίλειο
3. Γερμανία
4. Κίνα
5. Ιαπωνία
6. Γαλλία
7. Ολλανδία
8. Καναδάς
9. Βέλγιο
10. Ιταλία
11. Ρωσική Ομοσπονδία
12. Ισπανία
13. Κορέα
14. Αυστραλία
15. Ελβετία
16. Χονγκ Κονγκ, Κίνα

17. Πολωνία
18. Βιετνάμ
19. Νορβηγία
20. Σαουδική Αραβία
21. Μεξικό
22. Σιγκαπούρη
23. Ινδονησία
24. Ταϊλάνδη
25. Μαλαισία
26. Σουηδία
27. Αυστρία
28. Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
29. Δανία
30. Τουρκία

Γ. Λίστα των χωρών με το μεγαλύτερο εμπορικό ισοζύγιο

1. Ηνωμένες Πολιτείες
2. Ηνωμένο Βασίλειο
3. Ιαπωνία
4. Χονγκ Κονγκ
5. Κίνα
6. Σαουδική Αραβία
7. Νορβηγία
8. Ρωσική Ομοσπονδία
9. Καναδάς
10. Ελβετία
11. Κορέα
12. Ιράκ
13. Αυστραλία
14. Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
15. Φιλιππίνες
16. Βιετνάμ

17. Σουηδία
18. Ισραήλ
19. Αλγερία
20. Φινλανδία
21. Καμπότζη
22. Λιβύη
23. Κουβέιτ
24. Καζακστάν
25. Ιράν
26. Νιγηρία
27. Υεμένη
28. Μυανμάρ
29. Παναμάς
30. Ρουμανία

3.4 Μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων

Τέλος, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο ανά κατηγορία και ανά χώρα ενώ παρουσιάζονται και οι ρυθμοί ανάπτυξης για την κάθε χώρα ξεχωριστά, στην περίπτωση των εισαγωγών. Ωστόσο, για την ανάλυση συσχέτισης και παλινδρόμησης έπρεπε να απορριφτούν ορισμένες παρατηρήσεις ώστε να είναι εφικτή η εμφάνιση των ίδιων χωρών στις λίστες. Αυτό κατέστη εφικτό για 17 χώρες στις συσχετίσεις των εισαγωγών και των εξαγωγών και για 23 χώρες στις συσχετίσεις του ΑΕΠ με το εμπορικό ισοζύγιο. Με αυτήν την έννοια, μελλοντική έρευνα είναι χρήσιμη ώστε να καταφέρει να συλλέξει πιο αναλυτικές πληροφορίες.

4. Τα αποτελέσματα της έρευνας

4.1 Οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές σε αξία

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται οι χώρες με τις περισσότερες εξαγωγές. Η πρώτη από αυτές είναι οι ΗΠΑ. Με βάση τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί προκύπτει ότι την τελευταία δεκαετία οι ΗΠΑ αύξησαν τις εισαγωγές τους κατά περίπου 38%, καθώς αυτές διαμορφώθηκαν σε περίπου 47 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020 σε σχέση με τα 34 δισεκατομμύρια του 2010. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι σχεδόν για όλα τα έτη παρατηρήθηκε αύξηση.

Πίνακας 1. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	34.184.663		3,9%
2011	39.789.726	16,4%	3,7%
2012	43.596.894	9,6%	4,2%
2013	47.088.894	8,0%	3,6%
2014	47.575.889	1,0%	4,2%
2015	46.834.510	-1,6%	3,7%
2016	44.860.260	-4,2%	2,7%
2017	45.993.520	2,5%	4,2%
2018	49.356.162	7,3%	5,4%
2019	47.833.542	-3,1%	4,1%
2020	46.892.345	-2,0%	-1,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η δεύτερη από αυτές είναι η Γερμανία. Και σε αυτήν την περίπτωση η εξέλιξη των εισαγωγών είναι πανομοιότυπη με των ΗΠΑ, καθώς και στην Γερμανία οι εισαγωγές μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία αυξήθηκαν κατά 35% περίπου, καθώς

διαμορφώθηκαν σε περίπου 47 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020 σε σχέση με τα 34 δισεκατομμύρια του 2010.

Πίνακας 2. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Γερμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	34.407.922		-0,3%
2011	40.111.263	16,6%	10,3%
2012	39.714.415	-1,0%	-5,9%
2013	41.926.133	5,6%	5,9%
2014	42.977.795	2,5%	4,2%
2015	38.550.813	-10,3%	-13,7%
2016	39.128.564	1,5%	3,3%
2017	41.651.968	6,4%	6,4%
2018	44.446.824	6,7%	7,7%
2019	47.833.542	-3,1%	-2,2%
2020	46.892.345	-2,0%	0,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η τρίτη από αυτές είναι η Γαλλία, της οποίας οι εισαγωγές επηρεάστηκαν περισσότερο το 2020 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά με πτώση που ξεπέρασε το 6,5%. Σωρευτικά, η αύξηση των εισαγωγών της χώρας ήταν σχετικά μεικτή για τα υπό μελέτη έτη καθώς διαμορφώθηκε περίπου στο 13%.

Πίνακας 3. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Γαλλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	33.991.574		-2,1%
2011	40.172.606	18,2%	8,3%
2012	39.435.061	-1,8%	-6,3%

2013	40.651.175	3,1%	4,8%
2014	41.379.211	1,8%	1,6%
2015	36.554.707	-11,7%	-14,6%
2016	36.559.049	0,0%	1,4%
2017	39.894.199	9,1%	4,9%
2018	42.530.770	6,6%	7,5%
2019	41.209.638	-3,1%	-2,2%
2020	38.507.822	-6,6%	-3,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρατηρείται και για την τέταρτη χώρα στην σχετική λίστα, την Ολλανδία, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να αγγίζει το 20%. Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 4 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 7 αύξηση, η οποία είναι σε μέσες τιμές μεγαλύτερη από την μείωση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 36 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 4. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ολλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	30.404.213		-2,8%
2011	35.413.091	16,5%	6,8%
2012	33.471.581	-5,5%	-7,3%
2013	35.614.725	6,4%	4,6%
2014	35.263.580	-1,0%	1,7%
2015	30.094.777	-14,7%	-14,2%
2016	31.862.205	5,9%	2,4%
2017	33.706.685	5,8%	6,4%
2018	36.029.298	6,9%	9,6%
2019	35.063.781	-2,7%	-0,4%
2020	36.224.588	3,3%	0,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την πέμπτη χώρα στην σχετική λίστα, την Ιταλία είναι διαφορετική, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να είναι πολύ μεγαλύτερη το 20% και να προσεγγίζει το 60%. Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 3 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 8 αύξηση, η οποία είναι σε μέσες τιμές μεγαλύτερη από την μείωση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 33 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 5. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ιταλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	20.583.693		-2,9%
2011	24.023.915	16,7%	7,4%
2012	23.825.859	-0,8%	-9,1%
2013	25.915.558	8,8%	2,6%
2014	27.165.608	4,8%	0,9%
2015	24.454.506	-10,0%	-15,0%
2016	25.731.184	5,2%	2,2%
2017	28.832.921	12,1%	4,5%
2018	31.950.385	10,8%	6,6%
2019	31.843.896	-0,3%	-3,9%
2020	33.270.733	4,5%	-5,7%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την έκτη χώρα στην σχετική λίστα, την Κίνα είναι παρόμοια, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να προσεγγίζει το 42% Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 4 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 7 αύξηση, η οποία είναι σε μέσες τιμές μεγαλύτερη από την μείωση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 24 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 6. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	17.611.291		19,3%
2011	21.023.856	19,4%	24,1%
2012	22.741.644	8,2%	13,0%
2013	22.378.839	-1,6%	12,2%
2014	23.229.123	3,8%	9,5%
2015	22.103.448	-4,8%	5,6%
2016	22.896.122	3,6%	1,6%
2017	24.031.413	5,0%	9,6%
2018	26.620.826	10,8%	12,9%
2019	24.850.769	-6,6%	2,8%
2020	24.224.996	-2,5%	2,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την έβδομη χώρα στην σχετική λίστα, το Βέλγιο είναι παρόμοια, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να προσεγγίζει το 53%. Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 3 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 8 αύξηση, η οποία είναι σε μέσες τιμές μεγαλύτερη από την μείωση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 23 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 7. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Βελγίου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	14.988.570		
2011	18.348.946	22,4%	8,7%
2012	17.801.564	-3,0%	-5,2%
2013	19.555.409	9,9%	5,2%

2014	20.112.488	2,8%	2,6%
2015	18.208.016	-9,5%	-13,6%
2016	19.203.763	5,5%	3,0%
2017	21.022.831	9,5%	5,6%
2018	22.328.476	6,2%	8,1%
2019	22.271.210	-0,3%	-1,4%
2020	22.881.223	2,7%	-2,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την όγδοη χώρα στην σχετική λίστα, τη Βραζιλία είναι διαφορετική, με την σωρευτική μείωση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να προσεγγίζει το 20%. Από τα 10 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 7 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 3 αύξηση.

Πίνακας 8. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Βραζιλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	26.255.857		
2011	33.132.458	26,2%	2.7%
2012	30.856.578	-6,9%	1.0%
2013	28.852.440	-6,5%	3.0%
2014	25.823.285	-10,5%	0.5%
2015	23.517.485	-8,9%	-3.5%
2016	23.246.256	-1,2%	-3.3%
2017	24.295.767	4,5%	1.0%
2018	21.854.345	-10,0%	1.3%
2019	19.504.198	-10,8%	1.4%
2020	21.773.686	11,6%	-4.1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την ένατη χώρα στην σχετική λίστα, την Πολωνία είναι διαφορετική, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να είναι μεγαλύτερη και να προσεγγίζει το 150%. Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, μόνο το 1 εμφανίζει πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 10 αύξηση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 20 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 9. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Πολωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	7.938.040		8,2%
2011	10.477.240	32,0%	10,2%
2012	10.804.031	3,1%	-5,6%
2013	11.685.692	8,2%	4,1%
2014	12.672.020	8,4%	4,5%
2015	12.511.129	-1,3%	-11,5%
2016	13.418.990	7,3%	-1,5%
2017	15.391.870	14,7%	11,6%
2018	17.364.362	12,8%	12,2%
2019	17.864.229	2,9%	1,2%
2020	19.699.980	10,3%	0,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η εικόνα που παρατηρείται για την δέκατη χώρα στην σχετική λίστα, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι διαφορετική, με την σωρευτική αύξηση στην υπό μελέτη χρονική περίοδο να είναι πολύ μικρότερη και προσεγγίζει το 16%. Από τα 11 έτη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 5 εμφανίζουν πτώση στις εισαγωγές και τα υπόλοιπα 6 αύξηση, διαμορφώνοντας τις εισαγωγές του 2020 στα 19 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 10. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	15.704.912		3,1%
2011	18.927.238	20,5%	7,0%
2012	18.824.017	-0,5%	1,5%
2013	20.565.202	9,2%	3,0%
2014	20.512.820	-0,3%	10,0%
2015	18.724.372	-8,7%	-4,3%
2016	18.873.705	0,8%	-8,0%
2017	20.255.432	7,3%	-0,6%
2018	21.760.446	7,4%	7,3%
2019	21.294.268	-2,1%	-0,7%
2020	19.271.894	-9,5%	-5,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει και η 11^η Ταϊλάνδη με την σωρευτική αύξηση να είναι της τάξης του 39% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 5, όσα και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 18,5 δισεκατομμύρια δολάρια.

Πίνακας 11. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ταϊλάνδης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	13.263.918		21,1%
2011	17.054.907	28,6%	8,7%
2012	16.701.329	-2,1%	7,2%
2013	15.817.136	-5,3%	5,7%
2014	16.399.980	3,7%	-3,1%

2015	16.122.636	-1,7%	-1,5%
2016	16.207.216	0,5%	3,0%
2017	17.473.889	7,8%	10,4%
2018	19.305.930	10,5%	11,0%
2019	18.977.996	-1,7%	7,4%
2020	18.445.251	-2,8%	-8,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει και η 12^η Ισπανία με την σωρευτική αύξηση να είναι της τάξης του 33% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 18 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 12. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ισπανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	11.818.178		-4,7%
2011	14.233.830	20,4%	4,1%
2012	14.201.343	-0,2%	-10,5%
2013	15.412.957	8,5%	2,3%
2014	15.765.891	2,3%	1,2%
2015	14.086.532	-10,7%	-12,8%
2016	14.406.333	2,3%	3,1%
2017	16.369.056	13,6%	6,5%
2018	17.951.055	9,7%	8,3%
2019	17.389.649	-3,1%	-1,9%
2020	17.987.741	3,4%	-8,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφοροποιημένη εικόνα παρουσιάζει το 13^ο Μεξικό με την σωρευτική αύξηση να είναι της τάξης του 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που

παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 17,5 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 13. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Μεξικού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	8.450.321		17,5%
2011	9.886.428	17,0%	11,6%
2012	9.625.339	-2,6%	1,7%
2013	10.730.143	11,5%	6,1%
2014	11.561.526	7,7%	3,2%
2015	12.053.689	4,3%	-10,9%
2016	12.818.571	6,3%	-8,0%
2017	14.061.668	9,7%	7,5%
2018	15.554.403	10,6%	5,5%
2019	17.008.858	9,4%	3,8%
2020	17.691.262	4,0%	-14,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφοροποιημένη εικόνα παρουσιάζει ο 14^{ος} Καναδάς με την σωρευτική αύξηση να είναι της τάξης του 70% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με χωρίς ωστόσο να παρουσιάζει για κανένα έτος, μείωση των εισαγωγών του Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 17 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 14. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	9.927.460		17,7%

2011	11.201.493	12,8%	10,9%
2012	11.819.819	5,5%	2,0%
2013	12.399.201	4,9%	1,0%
2014	12.903.396	4,1%	-2,2%
2015	13.051.649	1,1%	-13,8%
2016	13.363.164	2,4%	-1,8%
2017	14.256.317	6,7%	7,9%
2018	15.298.675	7,3%	4,6%
2019	16.163.796	5,7%	1,0%
2020	16.887.141	4,5%	-5,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφοροποιημένη εικόνα παρουσιάζει η 15η Αργεντινή η οποία είναι η δεύτερη χώρα της λίστας που παρουσιάζει σωρευτική μείωση που είναι της τάξης του 8% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 5, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 5. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 12 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 15. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αργεντινής την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	13.224.633		
2011	15.044.475	13,8%	25,1%
2012	15.995.298	6,3%	3,0%
2013	16.280.983	1,8%	1,1%
2014	16.606.529	2,0%	-4,7%
2015	14.385.516	-13,4%	13,0%
2016	14.451.448	0,5%	-6,3%
2017	14.189.682	-1,8%	15,4%
2018	12.742.155	-10,2%	-18,5%

2019	12.532.821	-1,6%	-14,7%
2020	11.733.756	-6,4%	-13,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφοροποιημένη εικόνα παρουσιάζει η 16η Ινδονησία με την σωρευτική αύξηση να ξεπερνά το 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 9,5 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 16. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ινδονησίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	4.964.738		39,9%
2011	5.192.004	4,6%	18,3%
2012	5.367.831	3,4%	2,8%
2013	5.994.150	11,7%	-0,6%
2014	6.732.450	12,3%	-2,4%
2015	6.437.706	-4,4%	-3,4%
2016	6.523.589	1,3%	8,3%
2017	7.448.692	14,2%	9,0%
2018	8.929.263	19,9%	2,6%
2019	9.133.931	2,3%	7,4%
2020	9.447.200	3,4%	-5,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει η 17η Αυστρία με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 50% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 9 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 17. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αυστρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	6.046.652		
2011	7.282.301	20,4%	10,0%
2012	6.683.590	-8,2%	-5,2%
2013	7.162.554	7,2%	5,1%
2014	7.196.634	0,5%	2,9%
2015	6.767.984	-6,0%	-13,7%
2016	7.238.113	6,9%	3,6%
2017	7.920.408	9,4%	5,4%
2018	8.781.975	10,9%	9,0%
2019	8.729.292	-0,6%	-2,3%
2020	9.284.277	6,4%	-2,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει η 18η Ιρλανδία με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 13% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 5, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 5. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 8,7 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 18. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ιρλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	7.888.816		
2011	8.516.176	8,0%	7,7%
2012	7.995.446	-6,1%	-5,6%
2013	8.378.247	4,8%	5,6%
2014	8.979.338	7,2%	8,7%

2015	8.841.911	-1,5%	12,6%
2016	8.723.600	-1,3%	2,5%
2017	8.714.315	-0,1%	12,5%
2018	9.135.770	4,8%	14,7%
2019	9.384.448	2,7%	3,5%
2020	8.762.381	-6,6%	6,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει η 19η Σιγκαπούρη με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 21% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 8,4 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 19. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Σιγκαπούρης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	6.634.080		
2011	4.488.922	-32,3%	16,5%
2012	4.507.014	0,4%	5,6%
2013	4.642.590	3,0%	4,2%
2014	4.964.894	6,9%	2,4%
2015	5.025.211	1,2%	-2,2%
2016	4.939.512	-1,7%	3,5%
2017	4.800.694	-2,8%	7,6%
2018	7.807.854	62,6%	9,9%
2019	8.668.627	11,0%	-0,4%
2020	8.446.378	-2,6%	-8,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει η 20η Αυστραλία με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 7% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που

παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 6, και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 3. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 7,5 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 20. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	6.985.610		2.7%
2011	7.422.955	6,3%	2.1%
2012	6.841.637	-7,8%	3.6%
2013	6.495.312	-5,1%	2.2%
2014	6.276.012	-3,4%	2.7%
2015	6.149.762	-2,0%	2.5%
2016	6.980.044	13,5%	2.6%
2017	7.663.072	9,8%	2.3%
2018	7.518.828	-1,9%	2.9%
2019	7.343.381	-2,3%	2.2%
2020	7.485.219	1,9%	-1.1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική εικόνα παρουσιάζει η 21η Ρωσία με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 180% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 7,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 21. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	2.604.229		

2011	3.620.185	39,0%	4.3%
2012	4.435.927	22,5%	3.4%
2013	5.029.104	13,4%	1.8%
2014	5.098.278	1,4%	-2.5%
2015	4.168.410	-18,2%	-2.8%
2016	3.919.119	-6,0%	-0.2%
2017	4.954.183	26,4%	1.6%
2018	5.756.791	16,2%	2.5%
2019	6.539.277	13,6%	1.3%
2020	7.104.256	8,6%	-3% %

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει η 22η Κορέα με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 180% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 7 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 22. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	2.432.895		
2011	3.084.936	26,8%	3.7%
2012	3.656.247	18,5%	2.3%
2013	3.540.437	-3,2%	2.9%
2014	3.973.044	12,2%	3.3%
2015	4.244.320	6,8%	2.8%
2016	4.627.760	9,0%	2.8%
2017	5.579.979	20,6%	3.1%
2018	6.102.863	9,4%	2.7%
2019	6.405.879	5,0%	2.0%

2020	7.069.418	10,4%	-1.0%
------	-----------	-------	-------

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 23η Ελβετία με την σταθερότητα να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 4% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 5 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 5. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,7 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 23. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	6.634.080		
2011	7.829.600	18,0%	2.9%
2012	6.860.391	-12,4%	1.0%
2013	7.794.220	13,6%	1.9%
2014	7.959.165	2,1%	2.0%
2015	7.379.973	-7,3%	0.7%
2016	6.976.286	-5,5%	1.5%
2017	7.012.035	0,5%	1.1%
2018	7.279.252	3,8%	2.6%
2019	7.015.733	-3,6%	0.9%
2020	6.691.792	-4,6%	-2.9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 24η Ινδία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 31% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 5 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 5. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 24. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ινδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	4.881.309		
2011	7.408.294	51,8%	7.7%
2012	6.960.550	-6,0%	5.5%
2013	7.229.269	3,9%	6.4%
2014	6.392.449	-11,6%	7.4%
2015	5.792.230	-9,4%	8.2%
2016	5.715.491	-1,3%	7.1%
2017	5.766.864	0,9%	6.8%
2018	6.361.743	10,3%	6.5%
2019	6.065.917	-4,7%	4.2%
2020	6.355.175	4,8%	-7.7%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 25^ο Βιετνάμ με την απότομη αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 270% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 25. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	1.689.596		
2011	2.136.805	26,5%	6.2%
2012	2.381.169	11,4%	5.2%

2013	2.788.119	17,1%	5.4%
2014	6.841.546	145,4%	6.0%
2015	3.573.158	-47,8%	6.7%
2016	4.120.566	15,3%	6.2%
2017	4.816.164	16,9%	6.8%
2018	5.532.413	14,9%	7.1%
2019	6.316.853	14,2%	7.0%
2020	6.331.430	0,2%	2.9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 26η Δανία με την σταθερότητα να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 9% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 2 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 8. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 26. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Δανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	5.659.734		
2011	6.489.378	14,7%	1.3%
2012	6.520.436	0,5%	-0.4%
2013	6.911.083	6,0%	0.7%
2014	5.724.187	-17,2%	1.6%
2015	5.875.669	2,6%	1.6%
2016	5.947.082	1,2%	2.0%
2017	6.382.698	7,3%	2.3%
2018	6.737.997	5,6%	1.1%
2019	6.125.743	-9,1%	2.2%
2020	6.141.361	0,3%	-2.7%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 27η Μαλαισία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 50% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 27. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Μαλαισίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	4.146.729		
2011	5.123.025	23,5%	5.1%
2012	5.291.145	3,3%	5.6%
2013	5.467.877	3,3%	4.7%
2014	5.724.187	4,7%	6.0%
2015	5.208.690	-9,0%	5.0%
2016	5.520.724	6,0%	4.2%
2017	6.868.816	24,4%	5.9%
2018	5.926.587	-13,7%	4.7%
2019	6.125.743	3,4%	4.3%
2020	6.122.295	-0,1%	-5.6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 28η Νέα Ζηλανδία με την σταθερή αύξηση (αν και μεγαλύτερη σε σχέση με την προηγούμενη χώρα) να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 2 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 8. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 5,9 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 28. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Νέας Ζηλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	3.025.703		
2011	3.606.005	19,2%	1.9%
2012	3.671.198	1,8%	3.3%
2013	4.011.379	9,3%	2.5%
2014	4.249.807	5,9%	3.7%
2015	4.015.062	-5,5%	3.0%
2016	4.492.493	11,9%	3.5%
2017	5.147.798	14,6%	3.0%
2018	5.511.876	7,1%	2.8%
2019	6.116.933	11,0%	2.2%
2020	5.965.658	-2,5%	-2.9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 29η Τουρκία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 80% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 5,9 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 29. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Τουρκίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	3.754.297		
2011	4.435.906	18,2%	8.5%
2012	4.655.197	4,9%	2.2%
2013	5.398.182	16,0%	4.8%

2014	6.183.826	14,6%	5.2%
2015	5.988.222	-3,2%	6.1%
2016	5.931.686	-0,9%	3.2%
2017	5.977.001	0,8%	7.5%
2018	6.281.538	5,1%	2.8%
2019	6.088.035	-3,1%	0.9%
2020	5.900.212	-3,1%	-1.9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 30^η Ακτή Ελεφαντοστού με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 23% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εισαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 5,8 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 30. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εισαγωγών της Ακτής Ελεφαντοστού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εισαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
2010	4.691.641		
2011	5.339.561	13,8%	8.6%
2012	4.637.613	-13,1%	9.1%
2013	4.661.531	0,5%	8.6%
2014	5.737.212	23,1%	8.7%
2015	5.606.953	-2,3%	7.8%
2016	5.781.389	3,1%	8.3%
2017	5.888.045	1,8%	7.7%
2018	5.892.227	0,1%	7.4%
2019	5.810.121	-1,4%	6.9%
2020	5.838.570	0,5%	2.0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

4.2 Οι χώρες με τις περισσότερες εξαγωγές σε αξία

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται οι χώρες με τις περισσότερες εξαγωγές. Η πρώτη από αυτές είναι οι ΗΠΑ. Με βάση τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί προκύπτει ότι την τελευταία δεκαετία οι ΗΠΑ αύξησαν τις εξαγωγές τους κατά περίπου 71%, καθώς αυτές διαμορφώθηκαν σε περίπου 91 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020 σε σχέση με τα 53 δισεκατομμύρια του 2010. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι σχεδόν για όλα τα έτη παρατηρήθηκε αύξηση.

Πίνακας 31. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	53.650.716	
2011	62.492.311	16,5%
2012	66.644.557	6,6%
2013	68.673.814	3,0%
2014	70.431.315	2,6%
2015	70.357.246	-0,1%
2016	73.771.741	4,9%
2017	80.114.025	8,6%
2018	88.009.101	9,9%
2019	90.954.324	3,3%
2020	91.224.823	0,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 2ο Ηνωμένο Βασίλειο με την μεγάλη αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται πάνω από το 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 58 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου, με τεράστια αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Πίνακας 32. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	26.060.182	
2011	29.538.292	13,3%
2012	29.193.726	-1,2%
2013	31.423.091	7,6%
2014	32.454.141	3,3%
2015	29.956.510	-7,7%
2016	29.454.781	-1,7%
2017	30.609.674	3,9%
2018	33.279.145	8,7%
2019	32.011.298	-3,8%
2020	57.656.280	80,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 3η Γερμανία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται πάνω από το 33% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 40 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 33. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Γερμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	29.555.938	
2011	35.315.513	19,5%
2012	34.469.136	-2,4%

2013	37.026.269	7,4%
2014	37.905.348	2,4%
2015	33.493.419	-11,6%
2016	34.159.521	2,0%
2017	36.288.650	6,2%
2018	38.714.753	6,7%
2019	38.089.605	-1,6%
2020	39.418.155	3,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 4η Κίνα με την μεγάλη αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται πάνω από το 165% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 33 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 34. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	12.052.652	
2011	16.169.247	34,2%
2012	17.795.192	10,1%
2013	20.098.454	12,9%
2014	20.233.498	0,7%
2015	22.927.478	13,3%
2016	25.298.110	10,3%
2017	29.421.926	16,3%
2018	32.208.403	9,5%
2019	31.977.626	-0,7%
2020	32.919.803	2,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 5η Ιαπωνία με την σταθερότητα να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 25% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 26 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 35. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ιαπωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	20.842.471	
2011	25.318.526	21,5%
2012	26.196.103	3,5%
2013	25.273.271	-3,5%
2014	24.508.103	-3,0%
2015	21.703.066	-11,4%
2016	21.751.583	0,2%
2017	23.958.356	10,1%
2018	25.673.178	7,2%
2019	27.241.265	6,1%
2020	26.128.640	-4,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 6η Γαλλία με την σταθερότητα να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 2% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 26 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 36. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Γαλλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	22.918.243	
2011	26.033.971	13,6%
2012	25.479.017	-2,1%
2013	27.456.688	7,8%
2014	27.945.201	1,8%
2015	23.760.308	-15,0%
2016	23.772.852	0,1%
2017	25.113.937	5,6%
2018	26.790.750	6,7%
2019	26.267.584	-2,0%
2020	25.986.044	-1,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 7η Ολλανδία με την σταθερότητα να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 1% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 6 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 4. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 25 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 37. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ολλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	21.960.870	
2011	24.681.966	12,4%
2012	24.439.263	-1,0%
2013	27.539.100	12,7%

2014	27.160.833	-1,4%
2015	25.589.485	-5,8%
2016	24.072.342	-5,9%
2017	25.783.052	7,1%
2018	27.602.902	7,1%
2019	26.191.794	-5,1%
2020	24.839.802	-5,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει ο 8ος Καναδάς με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 31% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 23 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 38. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	17.645.359	
2011	19.959.590	13,1%
2012	21.206.507	6,2%
2013	22.079.629	4,1%
2014	22.587.591	2,3%
2015	21.627.165	-4,3%
2016	21.872.268	1,1%
2017	23.155.525	5,9%
2018	24.064.157	3,9%
2019	23.799.890	-1,1%
2020	23.226.343	-2,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 9ο Βέλγιο με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 24% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 17 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 39. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Βελγίου την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	14.040.373	
2011	16.549.147	17,9%
2012	16.951.881	2,4%
2013	17.635.034	4,0%
2014	17.836.978	1,1%
2015	16.251.401	-8,9%
2016	16.575.072	2,0%
2017	18.057.476	8,9%
2018	18.348.440	1,6%
2019	18.044.100	-1,7%
2020	17.340.166	-3,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 10η Ιταλία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 10% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 15 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 40. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ιταλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	13.704.851	
2011	16.249.721	18,6%
2012	15.170.486	-6,6%
2013	15.790.507	4,1%
2014	15.644.108	-0,9%
2015	13.635.104	-12,8%
2016	14.079.981	3,3%
2017	15.070.744	7,0%
2018	15.944.976	5,8%
2019	15.355.953	-3,7%
2020	14.919.669	-2,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 11^η Ρωσία, η οποία είναι η πρώτη χώρα στην λίστα που παρουσιάζει διαχρονική μείωση της αξίας των εξαγωγών της για το υπό μελέτη χρονικό διάστημα. Σε γενικές γραμμές ωστόσο, η σταθερότητα είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική μείωση να διαμορφώνεται περίπου στο 10% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 14 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 41. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	15.154.409	
2011	18.089.135	19,4%

2012	18.104.457	0,1%
2013	19.444.013	7,4%
2014	18.266.778	-6,1%
2015	11.623.131	-36,4%
2016	11.569.012	-0,5%
2017	13.338.908	15,3%
2018	14.410.812	8,0%
2019	14.529.086	0,8%
2020	13.936.556	-4,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 12η Ισπανία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 10% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 13 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 42. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ισπανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	11.668.025	
2011	12.899.821	10,6%
2012	12.447.986	-3,5%
2013	12.757.757	2,5%
2014	13.120.668	2,8%
2015	11.787.417	-10,2%
2016	12.092.590	2,6%
2017	13.538.238	12,0%
2018	14.534.642	7,4%
2019	14.023.893	-3,5%

2020	13.115.769	-6,5%
------	------------	-------

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 13η Κορέα με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 2 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 8. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 12,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 43. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	6.310.135	
2011	7.681.886	21,7%
2012	8.128.365	5,8%
2013	8.943.891	10,0%
2014	9.682.690	8,3%
2015	8.749.116	-9,6%
2016	9.481.424	8,4%
2017	10.510.618	10,9%
2018	12.316.651	17,2%
2019	12.251.213	-0,5%
2020	12.325.652	0,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 14η Αυστραλία με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 70% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 12 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 44. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	7.194.248	
2011	9.373.639	30,3%
2012	9.512.661	1,5%
2013	10.690.351	12,4%
2014	11.233.021	5,1%
2015	10.503.467	-6,5%
2016	10.657.787	1,5%
2017	11.665.989	9,5%
2018	12.400.922	6,3%
2019	12.161.185	-1,9%
2020	12.058.260	-0,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 15η Ελβετία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 26% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 12 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 45. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	9.582.838	
2011	10.694.203	11,6%
2012	10.489.761	-1,9%

2013	11.293.716	7,7%
2014	11.643.064	3,1%
2015	10.275.106	-11,7%
2016	10.193.658	-0,8%
2017	10.994.800	7,9%
2018	11.470.495	4,3%
2019	11.456.388	-0,1%
2020	12.034.115	5,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 16ο Χονγκ Κονγκ με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 54% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 12 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 46. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Χονγκ Κονγκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	7.729.694	
2011	10.476.785	35,5%
2012	10.601.259	1,2%
2013	11.353.296	7,1%
2014	12.977.149	14,3%
2015	12.695.152	-2,2%
2016	13.105.069	3,2%
2017	13.295.988	1,5%
2018	15.190.818	14,3%
2019	13.920.227	-8,4%
2020	11.958.481	-14,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 17η Πολωνία με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 10,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 47. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Πολωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	5.619.409	
2011	6.864.620	22,2%
2012	6.722.522	-2,1%
2013	7.596.810	13,0%
2014	8.182.006	7,7%
2015	7.632.461	-6,7%
2016	7.978.123	4,5%
2017	8.559.683	7,3%
2018	9.523.552	11,3%
2019	11.456.388	20,3%
2020	10.316.353	-10,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 18ο Βιετνάμ με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 100% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 10,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 48. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.589.489	
2011	5.494.663	19,7%
2012	5.767.974	5,0%
2013	7.069.222	22,6%
2014	7.787.462	10,2%
2015	8.181.299	5,1%
2016	9.113.189	11,4%
2017	9.262.239	1,6%
2018	10.649.550	15,0%
2019	10.048.363	-5,6%
2020	9.234.954	-8,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 19η Νορβηγία με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 50% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 1 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 9. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 8,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 49. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Νορβηγίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	5.402.619	
2011	6.430.015	19,0%
2012	6.642.856	3,3%
2013	7.236.807	8,9%

2014	7.502.626	3,7%
2015	6.357.182	-15,3%
2016	6.493.796	2,1%
2017	6.750.310	4,0%
2018	7.328.331	8,6%
2019	7.472.093	2,0%
2020	8.111.415	8,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 20η Σαουδική Αραβία με την σημαντική αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 78% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 8,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 50. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σαουδικής Αραβίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.529.947	
2011	5.888.560	30,0%
2012	6.760.886	14,8%
2013	7.550.659	11,7%
2014	7.845.831	3,9%
2015	8.479.163	8,1%
2016	8.054.217	-5,0%
2017	7.376.060	-8,4%
2018	7.293.767	-1,1%
2019	7.810.855	7,1%
2020	8.105.449	3,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Κάπως διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει το 21^ο Μεξικό με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 27% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 8 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 51. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών του Μεξικού την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	6.286.519	
2011	7.230.473	15,0%
2012	7.518.601	4,0%
2013	7.888.591	4,9%
2014	8.228.937	4,3%
2015	7.990.120	-2,9%
2016	8.096.963	1,3%
2017	8.200.285	1,3%
2018	8.630.121	5,2%
2019	8.566.202	-0,7%
2020	8.020.201	-6,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 22η Σιγκαπούρη με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 24% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 7,3 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου παρουσιάζοντας μια σημαντική μείωση ωστόσο, το 2020 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά που φτάνει στο 17%

Πίνακας 52. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σιγκαπούρης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	5.906.748	
2011	7.435.916	25,9%
2012	8.063.364	8,4%
2013	8.334.313	3,4%
2014	8.146.417	-2,3%
2015	7.379.095	-9,4%
2016	7.445.631	0,9%
2017	7.889.328	6,0%
2018	8.838.610	12,0%
2019	8.818.370	-0,2%
2020	7.309.239	-17,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 23η Ινδονησία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 44% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 7,2 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 53. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ινδονησίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.926.551	
2011	6.009.806	22,0%
2012	7.264.631	20,9%
2013	7.352.637	1,2%

2014	7.041.381	-4,2%
2015	5.913.523	-16,0%
2016	6.915.120	16,9%
2017	7.476.281	8,1%
2018	7.720.333	3,3%
2019	7.423.739	-3,8%
2020	7.261.436	-2,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Κάπως διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 24η Ταϊλάνδη με την μεγάλη αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 90% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,8 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 54. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Ταϊλάνδης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	3.621.332	
2011	4.483.213	23,8%
2012	5.665.835	26,4%
2013	5.908.017	4,3%
2014	5.850.520	-1,0%
2015	5.370.363	-8,2%
2016	5.415.197	0,8%
2017	7.476.281	38,1%
2018	6.512.232	-12,9%
2019	6.571.206	0,9%
2020	6.843.790	4,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Κάπως διαφορετική είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 25η Μαλαισία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 36% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 2 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 8. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,8 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 55. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Μαλαισίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.967.448	
2011	6.374.868	28,3%
2012	6.951.903	9,1%
2013	7.343.302	5,6%
2014	7.342.094	0,0%
2015	6.612.797	-9,9%
2016	6.698.516	1,3%
2017	7.063.457	5,4%
2018	7.896.012	11,8%
2019	7.049.673	-10,7%
2020	6.777.146	-3,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 26η Σουηδία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 34% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,7 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 56. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Σουηδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.992.359	
2011	5.756.045	15,3%
2012	5.574.429	-3,2%
2013	6.290.041	12,8%
2014	6.525.050	3,7%
2015	5.755.611	-11,8%
2016	5.854.828	1,7%
2017	6.152.429	5,1%
2018	6.658.538	8,2%
2019	6.530.472	-1,9%
2020	6.711.744	2,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 27η Αυστρία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 29% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,6 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 57. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Αυστρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	5.135.305	
2011	5.727.920	11,5%
2012	5.706.122	-0,4%
2013	6.136.819	7,5%

2014	6.249.549	1,8%
2015	5.505.404	-11,9%
2016	5.625.024	2,2%
2017	5.959.640	5,9%
2018	6.433.196	7,9%
2019	6.227.097	-3,2%
2020	6.589.437	5,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζουν τα 28^α Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 23% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 3 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 7. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,4 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 58. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	5.226.330	
2011	6.611.337	26,5%
2012	7.002.560	5,9%
2013	8.298.375	18,5%
2014	8.890.689	7,1%
2015	8.081.921	-9,1%
2016	8.570.034	6,0%
2017	8.842.010	3,2%
2018	7.690.469	-13,0%
2019	7.405.247	-3,7%
2020	6.430.544	-13,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 29η Δανία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 25% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 6,1 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 59. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Δανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.842.187	
2011	5.644.374	16,6%
2012	5.512.771	-2,3%
2013	6.113.759	10,9%
2014	6.155.269	0,7%
2015	5.399.512	-12,3%
2016	5.308.362	-1,7%
2017	5.640.969	6,3%
2018	6.073.029	7,7%
2019	5.807.563	-4,4%
2020	6.098.668	5,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Παρόμοια είναι η εικόνα που παρουσιάζει η 30η Τουρκία με την σταθερή αύξηση να είναι το χαρακτηριστικό που επικρατεί, με την σωρευτική αύξηση να διαμορφώνεται περίπου στο 31% μέσα στην υπό μελέτη δεκαετία, με τα έτη που παρουσιάζουν μείωση των εξαγωγών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά να είναι 4 και τα έτη που εμφανίζουν αύξηση να είναι 6. Η τελική αξία των εισαγωγών του 2020 διαμορφώνεται στα 5,9 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου.

Πίνακας 60. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών της Τουρκίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία εξαγωγών	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.529.947	
2011	4.849.472	7,1%
2012	5.355.475	10,4%
2013	5.908.342	10,3%
2014	6.085.783	3,0%
2015	5.637.405	-7,4%
2016	5.498.587	-2,5%
2017	5.991.732	9,0%
2018	5.961.879	-0,5%
2019	6.117.949	2,6%
2020	5.920.026	-3,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

4.3 Οι χώρες με το μεγαλύτερο ισοζύγιο σε αξία

Τέλος, παρουσιάζονται οι χώρες με το μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα σε αξία, στον τομέα των τροφίμων. Η πρώτη από αυτές είναι και αυτήν την φορά οι ΗΠΑ, των οποίων το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 44 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται ξεπερνά το 120% ενώ μείωση εμφανίζεται σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά μόνο το 2013.

Πίνακας 61. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των ΗΠΑ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	19.466.053	
2011	22.702.584	16,6%

2012	23.047.663	1,5%
2013	21.584.920	-6,3%
2014	22.855.426	5,9%
2015	23.522.736	2,9%
2016	28.911.481	22,9%
2017	34.120.504	18,0%
2018	38.652.939	13,3%
2019	43.120.782	11,6%
2020	44.332.478	2,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 2η από αυτές είναι και αυτήν την φορά το Ηνωμένο Βασίλειο, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 38,3 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται ξεπερνά το 170% ενώ η τεράστια αυτή αύξηση οφείλεται σχεδόν ολοκληρωτικά στην τεράστια αύξηση του πλεονάσματος το 2020.

Πίνακας 62. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του ΗΒ την περίοδο 2010-2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	10.355.270	
2011	10.611.054	2,5%
2012	10.369.709	-2,3%
2013	10.857.889	4,7%
2014	11.941.321	10,0%
2015	11.232.138	-5,9%
2016	10.581.076	-5,8%
2017	10.354.243	-2,1%
2018	11.518.699	11,2%
2019	10.717.030	-7,0%
2020	38.384.386	258,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 3η από αυτές είναι η Ιαπωνία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 21,3 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ πιο ήπια σε σχέση με τις προηγούμενες χώρες καθώς δεν ξεπερνά το 13%, με πέντε από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 63. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ιαπωνίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	18.238.132	
2011	22.472.560	23,2%
2012	23.236.497	3,4%
2013	22.757.737	-2,1%
2014	21.789.137	-4,3%
2015	18.706.170	-14,1%
2016	18.323.046	-2,0%
2017	20.206.564	10,3%
2018	21.165.752	4,7%
2019	22.527.147	6,4%
2020	21.333.433	-5,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 4η από αυτές είναι το Χονγκ Κονγκ, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 11 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ μέτριας έντασης καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 55%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 64. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Χονγκ Κονγκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	7.214.246	
2011	9.910.985	37,4%
2012	9.956.758	0,5%
2013	10.769.008	8,2%
2014	12.177.951	13,1%
2015	10.956.733	-10,0%
2016	12.252.655	11,8%
2017	12.476.895	1,8%
2018	14.095.499	13,0%
2019	12.777.168	-9,4%
2020	10.945.471	-14,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 5η από αυτές είναι η Κίνα, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 8,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι η εν λόγω χώρα είναι η μόνη της σχετικής λίστας η οποία για πολλά χρόνια και συγκεκριμένα μέχρι και το 2014 παρουσίαζε έλλειμα, γεγονός που δείχνει την τεράστια αύξηση της σημασίας της χώρας στην παγκόσμια οικονομία και την αλλαγή του ρόλου της που έλαβε χώρα τα προηγούμενα χρόνια.

Πίνακας 65. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Κίνας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	-5.558.638	
2011	-528.463	90,5%
2012	-4.946.452	-836,0%
2013	-2.280.386	53,9%

2014	-2.995.625	-31,4%
2015	824.030	127,5%
2016	2.401.988	191,5%
2017	5.390.512	124,4%
2018	5.587.577	3,7%
2019	7.126.857	27,5%
2020	8.694.806	22,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 6η από αυτές είναι η Σαουδική Αραβία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 7 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι έντονη καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 100%, με 2 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 66. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Σαουδικής Αραβίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	3.374.735	
2011	4.805.100	42,4%
2012	5.642.801	17,4%
2013	6.211.051	10,1%
2014	6.326.428	1,9%
2015	6.925.909	9,5%
2016	6.663.069	-3,8%
2017	6.071.125	-8,9%
2018	6.069.599	0,0%
2019	6.592.861	8,6%
2020	7.023.323	6,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 7η από αυτές είναι η Νορβηγία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 6.9 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 49%, με 1 από τα 10 έτη να παρουσιάζει πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 67. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Νορβηγίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	4.729.535	
2011	5.679.715	20,1%
2012	5.853.830	3,1%
2013	6.470.007	10,5%
2014	6.703.918	3,6%
2015	5.633.730	-16,0%
2016	5.734.204	1,8%
2017	5.925.004	3,3%
2018	6.290.681	6,2%
2019	6.339.361	0,8%
2020	6.926.734	9,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 8η από αυτές είναι η Ρωσία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 6.8 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική μείωση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 45%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Είναι η πρώτη χώρα στην σχετική λίστα που παρουσιάζει διαχρονική μείωση του πλεονάσματός της και όχι αύξηση.

Πίνακας 68. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ρωσικής Ομοσπονδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	12.550.180	
2011	14.468.950	15,3%
2012	13.668.530	-5,5%
2013	14.414.909	5,5%
2014	13.168.500	-8,6%
2015	7.454.721	-43,4%
2016	7.649.893	2,6%
2017	8.384.725	9,6%
2018	8.654.020	3,2%
2019	7.989.808	-7,7%
2020	6.832.300	-14,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 9η από αυτές είναι ο Καναδάς, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 6,3 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική μείωση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 18%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Είναι η δεύτερη χώρα στην σχετική λίστα που παρουσιάζει διαχρονική μείωση του πλεονάσματός της και όχι αύξηση.

Πίνακας 69. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Καναδά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	7.717.899	
2011	8.758.097	13,5%
2012	9.386.689	7,2%
2013	9.680.428	3,1%

2014	9.684.195	0,0%
2015	8.575.516	-11,4%
2016	8.509.104	-0,8%
2017	8.899.209	4,6%
2018	8.765.482	-1,5%
2019	7.636.094	-12,9%
2020	6.339.202	-17,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 10η από αυτές είναι η Ελβετία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 5,3 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 77%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 70. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ελβετίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	2.948.758	
2011	2.864.604	-2,9%
2012	3.629.370	26,7%
2013	3.499.496	-3,6%
2014	3.683.899	5,3%
2015	2.895.132	-21,4%
2016	3.217.373	11,1%
2017	3.982.765	23,8%
2018	4.191.243	5,2%
2019	4.440.655	6,0%
2020	5.342.323	20,3%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 11η από αυτές είναι η Κορέα, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 5,2 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 37%, με 4 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 71. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Κορέας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	3.877.240	
2011	4.596.950	18,6%
2012	4.472.118	-2,7%
2013	5.403.454	20,8%
2014	5.709.646	5,7%
2015	4.504.796	-21,1%
2016	4.853.664	7,7%
2017	4.930.639	1,6%
2018	6.213.788	26,0%
2019	5.845.334	-5,9%
2020	5.256.234	-10,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 12η από αυτές είναι το Ιράκ, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 4,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 44%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 72. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ιράκ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	3.237.130	
2011	3.575.411	10,5%
2012	3.768.763	5,4%
2013	3.942.024	4,6%
2014	4.029.830	2,2%
2015	3.864.058	-4,1%
2016	3.968.712	2,7%
2017	4.076.585	2,7%
2018	5.747.433	41,0%
2019	4.725.173	-17,8%
2020	4.622.345	-2,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 13η από αυτές είναι η Αυστραλία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 4,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι τεράστια καθώς το 2010 η χώρα παρουσιάζει πλεόνασμα λίγο μεγαλύτερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ για να φτάσει τα 4,5 δισεκατομμύρια ευρώ 10 χρόνια μετά, παρουσιάζοντας ένα νούμερο σχεδόν 23 φορές μεγαλύτερο. Η αύξηση έλαβε χώρα κυρίως τα έτη 2011 και 2012 και έκτοτε διατηρείται στα επίπεδα αυτά.

Πίνακας 73. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Αυστραλίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	208.638	
2011	1.950.684	835,0%
2012	2.671.025	36,9%

2013	4.195.039	57,1%
2014	4.957.009	18,2%
2015	4.353.705	-12,2%
2016	3.677.743	-15,5%
2017	4.002.917	8,8%
2018	4.882.094	22,0%
2019	4.817.804	-1,3%
2020	4.573.041	-5,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 14η από αυτές είναι τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, των οποίων το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 3,7 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 68%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 74 .Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των ΗΑΕ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	2.206.135	
2011	3.718.699	68,6%
2012	4.956.643	33,3%
2013	5.115.901	3,2%
2014	5.517.693	7,9%
2015	5.323.338	-3,5%
2016	5.510.340	3,5%
2017	4.999.956	-9,3%
2018	4.437.223	-11,3%
2019	4.797.129	8,1%
2020	3.736.041	-22,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 15η από αυτές είναι οι Φιλιππίνες, των οποίων το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 3,4 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 90%, με 4 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 75. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου των Φιλιππίνων την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.794.502	
2011	1.647.881	-8,2%
2012	2.084.839	26,5%
2013	2.773.266	33,0%
2014	3.459.171	24,7%
2015	2.812.581	-18,7%
2016	3.628.907	29,0%
2017	3.456.440	-4,8%
2018	3.982.654	15,2%
2019	4.070.208	2,2%
2020	3.362.839	-17,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 16η από αυτές είναι το Βιετνάμ, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,9 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι οριακή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 0,14%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 76. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Βιετνάμ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
------	----------------	----------------------------

2010	2.899.893	
2011	3.357.858	15,8%
2012	3.386.805	0,9%
2013	4.281.103	26,4%
2014	4.295.614	0,3%
2015	4.608.141	7,3%
2016	4.992.623	8,3%
2017	4.446.075	-10,9%
2018	5.117.137	15,1%
2019	4.281.024	-16,3%
2020	2.903.523	-32,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 17η από αυτές είναι η Σουηδία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,7 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 30%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 77. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Σουηδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.994.378	
2011	2.187.574	9,7%
2012	2.087.140	-4,6%
2013	2.487.355	19,2%
2014	2.752.994	10,7%
2015	2.436.888	-11,5%
2016	2.438.216	0,1%
2017	2.480.817	1,7%
2018	2.876.296	15,9%

2019	2.641.736	-8,2%
2020	2.717.228	2,9%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 18η από αυτές είναι το Ισραήλ, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 85%, με 4 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 78. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ισραήλ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.429.190	
2011	1.895.833	32,7%
2012	1.808.597	-4,6%
2013	2.050.416	13,4%
2014	2.006.421	-2,1%
2015	1.954.249	-2,6%
2016	2.204.168	12,8%
2017	2.312.319	4,9%
2018	2.613.325	13,0%
2019	2.551.203	-2,4%
2020	2.621.574	2,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 19η από αυτές είναι η Αλγερία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,4 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 9%, με 6 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 79. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Αλγερίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	2.193.671	
2011	2.916.509	33,0%
2012	3.405.800	16,8%
2013	3.805.527	11,7%
2014	3.831.657	0,7%
2015	3.036.034	-20,8%
2016	2.824.574	-7,0%
2017	2.807.745	-0,6%
2018	2.636.693	-6,1%
2019	2.422.103	-8,1%
2020	2.392.948	-1,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 20η από αυτές είναι η Φινλανδία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,2 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 5%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 80. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Φινλανδίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	2.062.924	
2011	2.376.868	15,2%
2012	2.200.942	-7,4%
2013	2.472.731	12,3%
2014	2.277.190	-7,9%

2015	1.954.249	-14,2%
2016	1.904.744	-2,5%
2017	2.087.542	9,6%
2018	2.235.617	7,1%
2019	2.134.429	-4,5%
2020	2.167.712	1,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 21η από αυτές είναι η Καμπότζη, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2,1 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 210%, με 2 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 81. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Καμπότζης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	960.385	
2011	1.216.206	26,6%
2012	1.586.309	30,4%
2013	1.638.675	3,3%
2014	1.563.135	-4,6%
2015	1.594.181	2,0%
2016	1.726.965	8,3%
2017	1.772.918	2,7%
2018	1.931.998	9,0%
2019	2.300.486	19,1%
2020	2.088.268	-9,2%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 22η από αυτές είναι η Λιβύη, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 2 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό

μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 70%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 82. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Λιβύης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.156.794	
2011	1.090.320	-5,7%
2012	2.109.052	93,4%
2013	2.313.515	9,7%
2014	2.033.916	-12,1%
2015	1.931.494	-5,0%
2016	1.682.424	-12,9%
2017	1.375.294	-18,3%
2018	1.999.003	45,4%
2019	2.013.259	0,7%
2020	1.960.142	-2,6%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 23η από αυτές είναι το Κουβέιτ, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,95 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 72%, με 1 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 83. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Κουβέιτ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.140.343	

2011	1.408.678	23,5%
2012	1.433.283	1,7%
2013	1.507.924	5,2%
2014	1.571.806	4,2%
2015	1.598.228	1,7%
2016	1.655.644	3,6%
2017	1.690.652	2,1%
2018	1.854.006	9,7%
2019	1.749.279	-5,6%
2020	1.956.436	11,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 24η από αυτές είναι το Καζακστάν, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,8 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 170%, με 2 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 84. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Καζακστάν την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	668.289	
2011	797.171	19,3%
2012	1.792.756	124,9%
2013	1.888.907	5,4%
2014	2.022.599	7,1%
2015	1.513.938	-25,1%
2016	1.316.076	-13,1%
2017	1.556.869	18,3%
2018	1.673.002	7,5%
2019	1.695.508	1,3%

2020	1.802.131	6,3%
------	-----------	------

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 25η από αυτές είναι το Ιράν, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,7 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική μείωση που παρατηρείται είναι μικρή καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 32%, με 2 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Είναι η τρίτη χώρα για την οποία παρατηρείται διαχρονική μείωση του εμπορικού της πλεονάσματος, μετά τον Καναδά και την Ρωσία.

Πίνακας 85. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Ιράν την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	2.580.237	
2011	2.722.293	5,5%
2012	3.152.550	15,8%
2013	3.201.611	1,6%
2014	2.782.449	-13,1%
2015	2.201.045	-20,9%
2016	2.394.486	8,8%
2017	2.471.525	3,2%
2018	1.512.666	-38,8%
2019	2.909.117	92,3%
2020	1.734.451	-40,4%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 26η από αυτές είναι η Νιγηρία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,65 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 60%, με 4 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 86. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Νιγηρίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.096.235	
2011	1.780.234	62,4%
2012	2.120.222	19,1%
2013	2.304.548	8,7%
2014	2.394.361	3,9%
2015	1.850.916	-22,7%
2016	1.231.272	-33,5%
2017	1.555.094	26,3%
2018	1.512.666	-2,7%
2019	1.710.401	13,1%
2020	1.650.242	-3,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 27η από αυτές είναι η Υεμένη, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,62 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 55%, με 3 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 87. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Υεμένης την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	1.042.886	
2011	1.065.181	2,1%
2012	1.377.486	29,3%
2013	1.438.346	4,4%

2014	1.446.981	0,6%
2015	976.907	-32,5%
2016	1.153.019	18,0%
2017	1.133.371	-1,7%
2018	1.073.209	-5,3%
2019	1.407.198	31,1%
2020	1.620.210	15,1%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 28η από αυτές είναι η Μυανμάρ, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 170%, με 4 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 88. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Μυανμάρ την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	592.756	
2011	850.797	43,5%
2012	1.010.616	18,8%
2013	1.148.779	13,7%
2014	1.304.060	13,5%
2015	1.817.740	39,4%
2016	2.367.716	30,3%
2017	2.146.360	-9,3%
2018	2.002.725	-6,7%
2019	1.765.272	-11,9%
2020	1.606.862	-9,0%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 29η από αυτές είναι ο Παναμάς, του οποίου το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι πολύ σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 100%, με 1 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 89. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου του Παναμά την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
2010	860.326	
2011	1.001.416	16,4%
2012	1.089.425	8,8%
2013	1.223.460	12,3%
2014	1.377.098	12,6%
2015	1.402.115	1,8%
2016	1.444.188	3,0%
2017	1.503.084	4,1%
2018	1.673.002	11,3%
2019	1.808.321	8,1%
2020	1.527.716	-15,5%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

Η 30η από αυτές είναι η Ρουμανία, της οποίας το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται το 2020 στα 1,49 δισεκατομμύρια δολάρια. Σημειώνεται ότι για την υπό μελέτη δεκαετία η σωρευτική αύξηση που παρατηρείται είναι σημαντική καθώς διαμορφώνεται περίπου στο 45%, με 5 από τα 10 έτη να παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 90. Η διαχρονική εξέλιξη της αξίας του ισοζυγίου της Ρουμανίας την περίοδο 2010- 2020 σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ.

Έτος	Αξία ισοζυγίου	Ετήσια ποσοστιαία
------	----------------	-------------------

		μεταβολή
2010	1.045.920	
2011	1.040.045	-0,6%
2012	1.136.102	9,2%
2013	1.213.047	6,8%
2014	1.081.754	-10,8%
2015	811.805	-25,0%
2016	1.214.288	49,6%
2017	1.571.281	29,4%
2018	1.592.663	1,4%
2019	1.546.904	-2,9%
2020	1.488.085	-3,8%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, 2022.

4.4 Ανάλυση συσχετίσεων ανάμεσα στο ύψος των εξαγωγών, των εισαγωγών και του εμπορικού ισοζυγίου και του ΑΕΠ των χωρών.

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης συσχέτισης ανάμεσα στα μεγέθη των εισαγωγών και των εξαγωγών αρχικά με το ΑΕΠ των χωρών και στην συνέχεια, (καθώς όπως σημειώθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι χώρες με το εμπορικό ισοζύγιο ήταν διαφορετικές), η αντίστοιχη συσχέτιση με του τελευταίου με το ΑΕΠ. Και στις δυο περιπτώσεις προκύπτουν στατιστικά σημαντικές, έντονες θετικές συσχετίσεις ανάμεσα στις εξαγωγές, τις εισαγωγές και το εμπορικό ισοζύγιο και το ΑΕΠ των χωρών. Δηλαδή όσο αυξάνονται αυτά, αυξάνεται και το ΑΕΠ ή όσο αυξάνεται το ΑΕΠ, αυξάνονται και τα μεγέθη αυτά.

Πίνακας 91. Τα αποτελέσματα ανά έτος, της ανάλυσης συσχέτισης των 17 χωρών του δείγματος, των εξαγωγών και των εισαγωγών με το ΑΕΠ

Correlations				
		εξαγωγές10	εισαγωγές10	αεπ10α
εξαγωγές10	Pearson Correlation	1	,786**	,848**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές10	Pearson Correlation	,786**	1	,648**
	Sig. (2-tailed)	,000		,005
	N	17	17	17
αεπ10α	Pearson Correlation	,848**	,648**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,005	
	N	17	17	17

Correlations				
		εξαγωγές11	εισαγωγές11	αεπ11α
εξαγωγές11	Pearson Correlation	1	,779**	,849**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές11	Pearson Correlation	,779**	1	,634**
	Sig. (2-tailed)	,000		,006
	N	17	17	17
αεπ11α	Pearson Correlation	,849**	,634**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,006	
	N	17	17	17

Correlations				
--------------	--	--	--	--

		εξαγωγές12	εισαγωγές12	αεπ12α
εξαγωγές12	Pearson Correlation	1	,813 ^{**}	,859 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές12	Pearson Correlation	,813 ^{**}	1	,698 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	,000		,002
	N	17	17	17
αεπ12α	Pearson Correlation	,859 ^{**}	,698 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,002	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές13	εισαγωγές13	αεπ13α
εξαγωγές13	Pearson Correlation	1	,836 ^{**}	,841 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές13	Pearson Correlation	,836 ^{**}	1	,691 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	,000		,002
	N	17	17	17
αεπ13α	Pearson Correlation	,841 ^{**}	,691 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,002	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές14	εισαγωγές14	αεπ14α

εξαγωγές14	Pearson Correlation	1	,829 ^{**}	,837 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές14	Pearson Correlation	,829 ^{**}	1	,697 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	,000		,002
	N	17	17	17
αεπ14α	Pearson Correlation	,837 ^{**}	,697 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,002	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές15	εισαγωγές15	αεπ15α
εξαγωγές15	Pearson Correlation	1	,871 ^{**}	,863 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές15	Pearson Correlation	,871 ^{**}	1	,745 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	,000		,001
	N	17	17	17
αεπ15α	Pearson Correlation	,863 ^{**}	,745 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές16	εισαγωγές16	αεπ16α
εξαγωγές16	Pearson Correlation	1	,839 ^{**}	,885 ^{**}

	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές16	Pearson Correlation	,839**	1	,713**
	Sig. (2-tailed)	,000		,001
	N	17	17	17
αεπ16α	Pearson Correlation	,885**	,713**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές17	εισαγωγές17	αεπ17α
εξαγωγές17	Pearson Correlation	1	,821**	,890**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές17	Pearson Correlation	,821**	1	,683**
	Sig. (2-tailed)	,000		,003
	N	17	17	17
αεπ17α	Pearson Correlation	,890**	,683**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές18	εισαγωγές18	αεπ18α
εξαγωγές18	Pearson Correlation	1	,808**	,883**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000

	N	17	17	17
εισαγωγές18	Pearson Correlation	,808**	1	,678**
	Sig. (2-tailed)	,000		,003
	N	17	17	17
αεπ18α	Pearson Correlation	,883**	,678**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές19	εισαγωγές19	αεπ19α
εξαγωγές19	Pearson Correlation	1	,796**	,891**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N	17	17	17
εισαγωγές19	Pearson Correlation	,796**	1	,662**
	Sig. (2-tailed)	,000		,004
	N	17	17	17
αεπ19α	Pearson Correlation	,891**	,662**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,004	
	N	17	17	17
Correlations				
		εξαγωγές20	εισαγωγές20	αεπ20α
εξαγωγές20	Pearson Correlation	1	,708**	,813**
	Sig. (2-tailed)		,001	,000
	N	17	17	17

εισαγωγές20	Pearson Correlation	,708**	1	,625**
	Sig. (2-tailed)	,001		,007
	N	17	17	17
αεπ20α	Pearson Correlation	,813**	,625**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,007	
	N	17	17	17

Πίνακας 92. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης συσχέτισης του εμπορικού πλεονάσματος και του ΑΕΠ για τις 23 χώρες του δείγματος

Correlations			
		ισοζυγιο10	αεπ10β
ισοζυγιο10	Pearson Correlation	1	,574**
	Sig. (2-tailed)		,004
	N	23	23
αεπ10β	Pearson Correlation	,574**	1
	Sig. (2-tailed)	,004	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο11	αεπ11β
ισοζυγιο11	Pearson Correlation	1	,576**
	Sig. (2-tailed)		,004
	N	23	23
αεπ11β	Pearson Correlation	,576**	1
	Sig. (2-tailed)	,004	

	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο12	αεπ12β
ισοζυγιο12	Pearson Correlation	1	,560**
	Sig. (2-tailed)		,005
	N	23	23
αεπ12β	Pearson Correlation	,560**	1
	Sig. (2-tailed)	,005	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο13	αεπ13β
ισοζυγιο13	Pearson Correlation	1	,538**
	Sig. (2-tailed)		,008
	N	23	23
αεπ13β	Pearson Correlation	,538**	1
	Sig. (2-tailed)	,008	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο14	αεπ14β
ισοζυγιο14	Pearson Correlation	1	,576**
	Sig. (2-tailed)		,004
	N	23	23
αεπ14β	Pearson Correlation	,576**	1

	Sig. (2-tailed)	,004	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο15	αεπ15β
ισοζυγιο15	Pearson Correlation	1	,685**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	23	23
αεπ15β	Pearson Correlation	,685**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο16	αεπ16β
ισοζυγιο16	Pearson Correlation	1	,750**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	23	23
αεπ16β	Pearson Correlation	,750**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο17	αεπ17β
ισοζυγιο17	Pearson Correlation	1	,760**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	23	23

αεπ17β	Pearson Correlation	,760 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο18	αεπ18β
ισοζυγιο18	Pearson Correlation	1	,752 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	23	23
αεπ18β	Pearson Correlation	,752 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο19	αεπ19β
ισοζυγιο19	Pearson Correlation	1	,754 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	23	23
αεπ19β	Pearson Correlation	,754 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	23	23
Correlations			
		ισοζυγιο20	αεπ20β
ισοζυγιο20	Pearson Correlation	1	,621 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		,002

	N	23	23
αεπ20β	Pearson Correlation	,621 ^{**}	1
	Sig. (2-tailed)	,002	
	N	23	23

4.5 Τα προβλεπτικά μοντέλα των γραμμικών παλινδρομήσεων

Στην συνέχεια, παρουσιάζονται αναλυτικά οι πίνακες των γραμμικών παλινδρομήσεων που έλαβαν χώρα. Η πρώτη από αυτές παρουσιάζεται στον πρώτο πίνακα. Αυτός ο πίνακας φαίνεται να δείχνει τα αποτελέσματα μιας ανάλυσης γραμμικής παλινδρόμησης.

Η εξαρτημένη μεταβλητή σε αυτή την ανάλυση είναι οι "εισαγωγές20", και η ανεξάρτητη μεταβλητή είναι οι "εξαγωγές20". Η ενότητα "Variables Entered/Removed" υποδεικνύει ότι μόνο το "εξαγωγές20" εισήχθη στο μοντέλο και δεν καταργήθηκε καμία μεταβλητή. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η μέθοδος stepwise του SPSS, με κριτήρια για την εισαγωγή τιμής πιθανότητας-F-για-εισαγωγή μικρότερη ή ίση με 0,05 και κριτήρια για την αφαίρεση μιας τιμής πιθανότητας-F-για-κατάργηση μεγαλύτερη ή ίση με 0.1.

Η ενότητα "Σύνοψη μοντέλου" υποδεικνύει ότι το μοντέλο έχει τιμή R-τετράγωνο 0,501, υποδεικνύοντας ότι το 50,1% της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή μπορεί να εξηγηθεί από την ανεξάρτητη μεταβλητή. Η προσαρμοσμένη τιμή στο τετράγωνο R είναι 0,467, υποδεικνύοντας ότι το μοντέλο παρέχει καλή προσαρμογή στα δεδομένα. Ο πίνακας "ANOVA" δείχνει ότι η παλινδρόμηση είναι στατιστικά σημαντική, με τιμή $F = 15,0$ και τιμή $p = 0,001$.

Ο πίνακας "Συντελεστές" δείχνει ότι η σταθερά είναι 10165941.808 και ο συντελεστής για την μεταβλητή "εξαγωγές20" είναι 0.374. Η τιμή p που σχετίζεται με αυτόν τον συντελεστή είναι 0,001, υποδεικνύοντας ότι είναι στατιστικά σημαντική. Άρα είναι δυνατόν να προβλεφθούν οι εισαγωγές μιας χώρας από το ύψος των εξαγωγών της αλλά όχι από το ύψος του ΑΕΠ της. Εξάλλου, ερμηνεύοντας τον

συντελεστή των εξαγωγών προκύπτει ότι η αύξηση κατά μια μονάδα των εξαγωγών, αυξάνει τις εισαγωγές κατά 0,374 μονάδες.

Η ενότητα "Εξαιρούμενες μεταβλητές" δείχνει ότι η μεταβλητή "αεπ20α" δεν συμπεριλήφθηκε στο μοντέλο. Ο συντελεστής βήτα του είναι 0,147, υποδηλώνοντας μια ασθενή θετική σχέση με την εξαρτημένη μεταβλητή. Ωστόσο, η τιμή t δεν είναι σημαντική και η τιμή p είναι υψηλή, υποδεικνύοντας ότι δεν είναι σημαντικός προγνωστικός παράγοντας στο μοντέλο. Τα στατιστικά στοιχεία συγγραμμικότητας (ανοχή και μερική συσχέτιση) βρίσκονται επίσης εντός αποδεκτών ορίων, υποδεικνύοντας ότι δεν υπάρχουν προβλήματα με την πολυσυγγραμμικότητα.

Πίνακας 93. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή τις εισαγωγές και ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ και τις εξαγωγές

Variables Entered/Removed ^a						
Model		Variables Entered	Variables Removed	Method		
1		εξαγωγές20	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= ,050, Probability-of-F-to-remove >= ,100).		
a. Dependent Variable: εισαγωγές20						
Model Summary						
Model		R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	
1		,708 ^a	,501	,467	8701035,304	
a. Predictors: (Constant), εξαγωγές20						
ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1138423581556297	1	1138423581556297	15,0	,001 ^b

	Residual	1135620230302712	15	75708015353514		
	Total	2274043811859009	16			
a. Dependent Variable: εισαγωγές20						
b. Predictors: (Constant), εξαγωγές20						
Coefficients^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	10165941,808	2867739,711		3,54	,003
	εξαγωγές20	,374	,096	,708	3,87	,001
a. Dependent Variable: εισαγωγές20						
Excluded Variables^a						
Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	αεπ20α	,147 ^b	,458	,654	,121	,339
a. Dependent Variable: εισαγωγές20						
b. Predictors in the Model: (Constant), εξαγωγές20						

Η δεύτερη από αυτές παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα. Αυτός ο πίνακας φαίνεται να δείχνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης γραμμικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή τις εξαγωγές και ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ και τις εισαγωγές. Εφαρμόζοντας την ίδια μέθοδο, προκύπτει ότι οι εισαγωγές δεν είναι προβλεπτικός παράγοντας των εξαγωγών, καθώς μόνο το ΑΕΠ εισέρχεται στην τελική εξίσωση. Η διακύμανση του ΑΕΠ εξάλλου ερμηνεύει το 66,1% της

διακύμανσης των εξαγωγών, ενώ η αύξηση του ΑΕΠ κατά μία μονάδα οδηγεί σε αύξηση των εξαγωγών κατά 3.197E-6 μονάδες.

Πίνακας 94. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή τις εξαγωγές και ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ και τις εισαγωγές

Variables Entered/Removed ^a						
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method			
1	αεπ20α	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= ,050, Probability-of-F-to-remove >= ,100).			
a. Dependent Variable: εξαγωγές20						
Model Summary						
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate		
1	,813 ^a	,661	,638	13589909,738		
a. Predictors: (Constant), αεπ20α						
ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	53899087439 85309,000	1	53899087439 85309,000	29,184	,000 ^b
	Residual	27702847002 55604,500	15	18468564668 3706,970		
	Total	81601934442 40914,000	16			
a. Dependent Variable: εξαγωγές20						

b. Predictors: (Constant), α_{20}						
Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	10481677,546	3751418,331		2,794	,014
	α_{20}	3,197E-6	,000	,813	5,402	,000
a. Dependent Variable: ϵ_{20}						
Excluded Variables ^a						
Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	ϵ_{20}	,328 ^b	1,827	,089	,439	,609
a. Dependent Variable: ϵ_{20}						
b. Predictors in the Model: (Constant), α_{20}						

Τέλος, με βάση τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης, το μοντέλο δείχνει ότι η ανεξάρτητη μεταβλητή, α_{20} , έχει στατιστικά σημαντική θετική επίδραση στην εξαρτημένη μεταβλητή ϵ_{20} . Ο συντελεστής παλινδρόμησης για το α_{20} είναι 1,395E-6, με τυπικό σφάλμα 0,000 και τιμή t 3,633. Η τιμή R-τετράγωνο είναι 0,386, υποδεικνύοντας ότι το μοντέλο εξηγεί το 38,6% της διακύμανσης στο ϵ_{20} . Ο πίνακας ANOVA υποδεικνύει επίσης ότι το μοντέλο παλινδρόμησης είναι σημαντικό στο επίπεδο σημαντικότητας 0,05 (p-value = 0,002). Επομένως, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι υπάρχει σημαντική γραμμική σχέση μεταξύ α_{20} και ϵ_{20} .

Πίνακας 95. Το προβλεπτικό μοντέλο με εξαρτημένη μεταβλητή το Εμπορικό
ισοζύγιο και ανεξάρτητη μεταβλητή το ΑΕΠ

Variables Entered/Removed ^a						
Model	Variables Entered		Variables Removed		Method	
1	αεπ20β ^b		.		Enter	
a. Dependent Variable: ισοζυγιο20						
b. All requested variables entered.						
Model Summary						
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate		
1	,621 ^a	,386	,357	9230513,058		
a. Predictors: (Constant), αεπ20β						
ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11247303933 47698,400	1	11247303933 47698,400	13,201	,002 ^b
	Residual	17892497977 40802,800	21	85202371320 990,610		
	Total	29139801910 88501,000	22			
a. Dependent Variable: ισοζυγιο20						
b. Predictors: (Constant), αεπ20β						

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	4722544,676	2081084,399		2,269	,034
	$\alpha\pi20\beta$	1,395E-6	,000	,621	3,633	,002
a. Dependent Variable: ισοζυγιο20						

Συμπεράσματα

Σκοπός της εργασίας ήταν η ανάδειξη και η ανάλυση των δεδομένων των 30 σημαντικότερων χωρών σχετικά με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές στον τομέα των τροφίμων των τελευταία δέκα χρόνια. Αρχικά, σχετικά με τις εισαγωγές θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην σχετική λίστα περιλαμβάνονται μερικές από τις μεγαλύτερες και πιο οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες στον κόσμο, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Γερμανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Περιλαμβάνονται επίσης ορισμένες αναδυόμενες οικονομίες με αναπτυσσόμενες μεσαίες τάξεις, όπως η Κίνα, η Βραζιλία, η Ινδονησία και η Τουρκία.

Το γεγονός ότι αυτές οι χώρες εισάγουν σημαντική ποσότητα προϊόντων διατροφής υποδηλώνει ότι είτε δεν μπορούν να παράγουν αρκετά τρόφιμα στην εγχώρια αγορά για να καλύψουν τη ζήτηση τους είτε ότι είναι φθηνότερο ή πιο βολικό να εισάγουν τρόφιμα από άλλες χώρες. Η εισαγωγή προϊόντων διατροφής μπορεί να έχει θετικές και αρνητικές επιπτώσεις στις τοπικές οικονομίες και το παγκόσμιο εμπόριο. Μπορεί να παρέχει πρόσβαση σε μια ευρύτερη ποικιλία τροφίμων, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και οικονομικές ευκαιρίες για τις χώρες εξαγωγής και να συμβάλει στην επισιτιστική ασφάλεια. Από την άλλη πλευρά, μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ανταγωνισμό με τους τοπικούς αγρότες και παραγωγούς τροφίμων και να συμβάλει σε περιβαλλοντικές ανησυχίες, όπως η αποψίλωση των δασών και οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με τις μεταφορές.

Επίσης, σχολιάζοντας τις χώρες με τις μεγαλύτερες εισαγωγές θα πρέπει να σημειωθεί ότι φαίνεται ότι οι χώρες που αναφέρονται εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εισαγόμενα προϊόντα διατροφής, γεγονός που μπορεί να υποδηλώνει έλλειψη αυτάρκειας όσον αφορά την παραγωγή τροφίμων. Μερικοί από τους παράγοντες που μπορεί να συμβάλλουν σε αυτό περιλαμβάνουν το κλίμα, τη διαθέσιμη γη και τους πόρους και τις οικονομικές πολιτικές. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, πολλές από αυτές τις χώρες έχουν πολύ ανεπτυγμένες βιομηχανίες τροφίμων και είναι σημαντικοί παίκτες στο παγκόσμιο εμπόριο τροφίμων. Ωστόσο, ενδέχεται να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα και τη δεοντολογία ορισμένων από αυτές τις

βιομηχανίες, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις εργασιακές πρακτικές και την καλή διαβίωση των ζώων. Συνολικά, είναι σημαντικό για τις χώρες να επιδιώκουν μια ισορροπία μεταξύ της κάλυψης των αναγκών τους σε τρόφιμα μέσω εισαγωγών και της προώθησης της τοπικής παραγωγής τροφίμων και βιωσιμότητας. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και στον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με διακοπές της αλυσίδας εφοδιασμού ή διακυμάνσεις τιμών.

Με βάση τη λίστα που αναφέρεται στις εξαγωγές θα πρέπει να επισημανθεί ότι, μπορεί κανείς εύλογα να υποθέσει ότι αυτές οι χώρες είναι σημαντικοί παίκτες στο παγκόσμιο εμπόριο τροφίμων και έχουν μια ισχυρή βιομηχανία τροφίμων προσανατολισμένη στις εξαγωγές. Επιπλέον, το γεγονός ότι πολλές από αυτές τις χώρες είναι σημαντικοί εξαγωγείς τροφίμων υποδηλώνει ότι έχουν δημιουργήσει εμπορικές σχέσεις με άλλες χώρες και έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όσον αφορά την ποιότητα, την τιμή ή και τα δύο.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το υψηλό επίπεδο εξαγωγών τροφίμων μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα, την επισιτιστική ασφάλεια και την οικονομική εξάρτηση από ένα στενό φάσμα προϊόντων εξαγωγής. Αυτά τα ζητήματα μπορεί να προκύψουν από παράγοντες όπως η υπερβολική εξάρτηση από μονοκαλλιέργειες, οι μη βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και η άνιση κατανομή των κερδών μεταξύ των αγροτών και των εργαζομένων στην αλυσίδα εφοδιασμού. Συνολικά, ενώ το υψηλό επίπεδο εξαγωγών τροφίμων μεταξύ αυτών των χωρών υποδηλώνει ισχυρή βιομηχανία τροφίμων και παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν πιθανές ανησυχίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, την επισιτιστική ασφάλεια και τη δίκαιη κατανομή των οφελών στο εμπόριο τροφίμων.

Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί ότι όπως αποδείχτηκε στο κομμάτι της στατιστικής ανάλυσης, το ύψος των εξαγωγών επηρεάζει και αποτελεί και προβλεπτικό παράγοντα του ύψους των εισαγωγών, στην ουσία επιβεβαιώνοντας την σχέση ανάμεσα στα δυο μεγέθη, με τον καθοριστικό ρόλο να δίνεται ωστόσο στις εξαγωγές. Αυτό διαφαίνεται και στην συνέχεια, που συζητείται η επίδραση του ισοζυγίου.

Εξάλλου, σε σχέση με την στατιστικά σημαντική προβλεπτική ικανότητα του ΑΕΠ ως προς τις εξαγωγές τροφίμων θα πρέπει να σημειωθεί ότι όντως παρατηρείται μια σχέση μεταξύ του ΑΕΠ μιας χώρας και της ικανότητάς της να παράγει και να εξάγει προϊόντα διατροφής. Γενικά, οι χώρες με υψηλότερο ΑΕΠ τείνουν να έχουν περισσότερους πόρους και προηγμένη τεχνολογία για την παραγωγή τροφίμων, καθώς και καλύτερες υποδομές εφοδιαστικής και μεταφοράς για την εξαγωγή των προϊόντων τους.

Αν συγκρίνει τις δύο λίστες που αναφέρονται στους μεγαλύτερους εισαγωγείς και εξαγωγείς τροφίμων, μπορεί να διαπιστώσει ότι πολλές από τις χώρες με τις υψηλότερες εξαγωγές τροφίμων είναι επίσης μερικές από τις μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Κίνα, η Ιαπωνία, η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία. Αυτές οι χώρες έχουν ποικίλες και εξαιρετικά ανεπτυγμένες βιομηχανίες, προηγμένες τεχνολογίες και μεγάλους πληθυσμούς που δημιουργούν ζήτηση για προϊόντα διατροφής, γεγονός που οδηγεί σε ισχυρή βιομηχανία τροφίμων και εξαγωγές.

Ωστόσο, θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ορισμένες χώρες, όπως η Ολλανδία και το Βέλγιο, έχουν σχετικά μικρό πληθυσμό και εκτάσεις γης, αλλά είναι σημαντικοί εξαγωγείς τροφίμων λόγω της προηγμένης γεωργίας και της βιομηχανίας επεξεργασίας τροφίμων τους. Γενικά, ένα ισχυρό ΑΕΠ μπορεί να επιτρέψει σε μια χώρα να επενδύσει στη γεωργία, την επεξεργασία τροφίμων και τις υποδομές logistics, οδηγώντας σε υψηλότερη παραγωγή και εξαγωγές τροφίμων. Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό ότι η βιομηχανία τροφίμων και οι εξαγωγές μιας χώρας μπορούν να έχουν θετικές και αρνητικές επιπτώσεις στο ΑΕΠ της, καθώς και σε άλλες πτυχές της οικονομίας και της κοινωνίας. Τέλος, το εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων αναφέρεται στη διαφορά μεταξύ των εξαγωγών και των εισαγωγών τροφίμων μιας χώρας. Ένα θετικό εμπορικό ισοζύγιο δείχνει ότι μια χώρα εξάγει περισσότερα τρόφιμα από όσα εισάγει, ενώ ένα αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο δείχνει το αντίθετο.

Εξετάζοντας τη λίστα των 30 χωρών με το μεγαλύτερο εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων, μπορεί να διαπιστώσει κανείς ότι πολλές από τις χώρες της λίστας είναι σημαντικοί εξαγωγείς τροφίμων. Για παράδειγμα, οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιαπωνία, η Κίνα και ο Καναδάς είναι από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς τροφίμων στον κόσμο. Αυτές οι χώρες έχουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα όσον αφορά το ΑΕΠ

τους, το οποίο τους επιτρέπει να επενδύουν σε προηγμένες τεχνολογίες γεωργίας και επεξεργασίας τροφίμων, καθώς και αποτελεσματικές υποδομές logistics και μεταφορών για την εξαγωγή των προϊόντων τους. Επιπλέον, ορισμένες χώρες του καταλόγου, όπως το Χονγκ Κονγκ, η Νορβηγία, η Ελβετία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, έχουν ισχυρές οικονομίες και ευνοϊκές συνθήκες για το διεθνές εμπόριο, γεγονός που τους επιτρέπει να δημιουργήσουν ισχυρές εμπορικές σχέσεις και να επωφεληθούν από τις εξαγωγές τροφίμων.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι το εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων είναι μόνο μια πτυχή της οικονομίας μιας χώρας και ένα θετικό εμπορικό ισοζύγιο δεν ισοδυναμεί απαραίτητα με ισχυρό ΑΕΠ ή την συνολική οικονομική ευημερία. Ωστόσο, το αποτέλεσμα της ανάλυσης παλινδρόμησης έδωσε ότι σε έναν βαθμό τουλάχιστον, το ΑΕΠ είναι προβλεπτικός παράγοντας του εμπορικού ισοζυγίου επιδρώντας πάνω του θετικά. Ορισμένες χώρες του καταλόγου από την άλλη πλευρά, όπως το Ιράκ, η Αλγερία, η Λιβύη, η Υεμένη και η Μιανμάρ, έχουν σχετικά αδύναμες οικονομίες και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές πετρελαίου, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει την ικανότητά τους να επενδύσουν στη γεωργία και τη βιομηχανία τροφίμων.

Εξάλλου, η παρουσία χωρών όπως η Ρουμανία, το Καζακστάν, η Τουρκία και το Ιράν στη λίστα των χωρών με το μεγαλύτερο εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες. Αυτές οι χώρες μπορεί να έχουν ευνοϊκές γεωργικές συνθήκες, άφθονους φυσικούς πόρους και μια ισχυρή βιομηχανία επεξεργασίας τροφίμων που τους επιτρέπει να εξάγουν προϊόντα διατροφής.

Αυτές οι χώρες αντιμετωπίζουν συχνά μοναδικές προκλήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια και την ασφάλεια των τροφίμων, όπως η έλλειψη πρόσβασης σε καθαρό νερό, η ανεπαρκής υποδομή για την παραγωγή και αποθήκευση τροφίμων και οι περιορισμένοι πόροι για την επιβολή των κανονισμών για την ασφάλεια των τροφίμων. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η ύπαρξη θετικού εμπορικού ισοζυγίου τροφίμων δεν υποδηλώνει απαραίτητα ότι διακυβεύεται η ασφάλεια των τροφίμων. Η ασφάλεια των τροφίμων είναι ένα κρίσιμο ζήτημα παγκοσμίως και κάθε χώρα, ανεξάρτητα από την οικονομική της κατάσταση, αντιμετωπίζει τις δικές της μοναδικές προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων για τους πολίτες της.

Το κλειδί για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων είναι η εφαρμογή ισχυρών κανονισμών για την ασφάλεια των τροφίμων, η επιβολή της συμμόρφωσης, η επένδυση σε υποδομές και εκπαίδευση για την ασφάλεια των τροφίμων και η προώθηση βιώσιμων πρακτικών παραγωγής τροφίμων. Είναι σημαντικό για τις αναπτυσσόμενες χώρες να δώσουν προτεραιότητα στην ασφάλεια των τροφίμων ως κρίσιμο στοιχείο των σχεδίων οικονομικής ανάπτυξης τους και να εργαστούν για την επίτευξη ενός ασφαλούς και ασφαλούς εφοδιασμού τροφίμων για τους πολίτες τους.

Επιπλέον, ενώ αυτές οι χώρες μπορεί να έχουν χαμηλότερο ΑΕΠ σε σύγκριση με ορισμένες από τις άλλες χώρες της λίστας, έχουν ευνοϊκές συνθήκες για τη γεωργία, όπως καλλιεργήσιμη γη και πρόσβαση σε υδάτινους πόρους. Έχουν επίσης δημιουργήσει βιομηχανίες επεξεργασίας και συσκευασίας τροφίμων και έχουν αναπτύξει εμπορικές σχέσεις με άλλες χώρες.

Από την άλλη πλευρά, είναι επίσης αλήθεια ότι ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων λόγω παραγόντων όπως η ανεπαρκής υποδομή, η έλλειψη πόρων και τα αδύναμα ρυθμιστικά πλαίσια. Για τον μετριασμό αυτών των προκλήσεων, πολλές από αυτές τις χώρες συνεργάζονται στενά με διεθνείς οργανισμούς και εφαρμόζουν μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων ασφάλειας των τροφίμων τους, όπως ανάπτυξη ικανοτήτων, εκπαίδευση και τεχνική βοήθεια.

Συνοπτικά, ενώ η παρουσία των αναπτυσσόμενων χωρών στη λίστα των χωρών με το μεγαλύτερο εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων μπορεί να εγείρει ερωτήματα σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες, όπως οι προσπάθειες μιας χώρας να διασφαλίσει την ασφάλεια των τροφίμων και τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα. Συνολικά, αν και ένα θετικό εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων μπορεί να είναι σημάδι ισχυρής βιομηχανίας τροφίμων και διεθνούς ανταγωνιστικότητας, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες, όπως το ΑΕΠ μιας χώρας, η οικονομική ποικιλομορφία και οι πρακτικές βιωσιμότητας, για να κατανοήσουμε καλύτερα το γενική οικονομική ευημερία του πληθυσμού.

Βιβλιογραφία

- Abbott, P. (2012). Export restrictions as stabilization responses to food crisis. *American Journal of Agricultural Economics*, 94, 428–434 (2012).
- Anicic, A. & Simic, M. (2017). Tobin’s tax in the EU. *Oditor*, 3(2), 100-106.
- Arkolakis, C., Costinot, A., & Rodríguez-Clare, A. (2012). New trade models, same old gains? *American Economic Review*, 102(1), 94-130
- Baier, L., Bergstrand, J. & Feng, M. (2014). Economic integration agreements and the margins of international trade. *Journal of International Economics*, 93(2), 339–350.
- Balassa, B. (1965). Trade liberalization and “revealed” comparative advantage 1. *The Manchester school*, 33(2), 99-123.
- Benkovskis, K., Jarrett, P., Krill, Z. & Naomitsu, Y. (2022). The Survival of Latvian Products and Firms in Export Markets. Working Papers 2022/02, Latvijas Banka.
- Bergstrand, H. (1985). The gravity equation in international trade: some microeconomic foundations and empirical evidence. *The review of economics and statistics*, 474-481.
- Bjornlund, V., Bjornlund, H. & van Rooyen, A. (2022). Why food insecurity persists in sub-Saharan Africa: A review of existing evidence. *Food Security*, 14, 845–864.
- Bojnec, S. & Ferto, I. (2017). The duration of global agri-food export competitiveness. *British Food Journal*, 119, 1378–1393.
- Bojnec, S. & Ferto, I. (2018). Drivers of the duration of comparative advantage in the European Union’s agri-food exports. *Agricultural Economics*, 64(2), 51-60.
- Bozsik, N., Cubillos, T., Stalbek, B., Vasa, L. & Magda, R. (2022). Food security management in developing countries: Influence of economic factors on their food availability and access. *PLoS ONE*, 17(7), 0271696.

- Capitello, R., Agnoli, L. & Begalli, D. (2015). Chinese import demand for wine: Evidence from econometric estimations. *Journal of Wine Research*, 26, 115–135.
- Constantin, M., Sapena, J., Apetrei, A. & Patarlageanu, S. (2023). Deliver Smart, Not More! Building Economically Sustainable Competitiveness on the Ground of High Agri-Food Trade Specialization in the EU. *Foods*, 12, 232.
- Costinot, A., Donaldson, D. & Komunjer, I. (2012). What goods do countries trade? A quantitative exploration of Ricardo's ideas. *The Review of economic studies*, 79(2), 581-608.
- Crescenzi, R., Fratesi, U., & Monastiriotis, V. (2020). Back to the member states? Cohesion Policy and the national challenges to the European Union. *Regional Studies*, 54(1), 5-9.
- Cvijanovic, D., Ignjatijevic, S., Milivojevic, I. & Mihailovic B. (2016). Potentials of Serbia in the international framework - the importance of ag- riculture and health tourism. Faculty of Hospitality and Tourism in Vrnjačka Banja, Republic of Serbia.
- Deaton, A. & Muellbauer, J. (1980). An almost ideal demand system. *American Economic Review*, 70, 312–326.
- DeRosa, A. (2008). Gravity model analysis. In: G., Hufbauer, & C., Brunel. (Eds.), *Maghreb regional and global integration: a dream to be fulfilled*, 86, 45.
- Diao, X. & Li, R. (2020). Patterns of Regional Agri-food Trade in Asia. IFPRI Discussion Paper 01921.
- Dissanayaka, N. & Thibbotuwana, M. (2021). Sri Lanka's agri-food trade: structure, opportunities, challenges & impacts of COVID-19. PRCI Research Papers 322050, Michigan State University, Department of Agricultural, Food and Resource Economics, Food Security Group.
- Dokic, D., Jurjevic, Z. & Đuric, I. (2022). Export Competitiveness of Agri-Food Sector during the EU Integration Process: Evidence from the Western Balkans. *Foods*, 11, 10.

- Dorosh, A., Dradri, S. & Haggblade, S. (2009). Regional trade, government policy and food security: Recent evidence from Zambia. *Food Policy*, 34, 350–366.
- Duric, D., Ristic, J., Duric, D. & Vujanic, I. (2017). Export of agricultural and food products in the function of economic growth of republic of Serbia. *Economics of Agriculture*, 64(3), 887-900.
- Eaton, J. & Kortum, S. (2002). Technology, geography, and trade. *Econometrica*, 70(5), 1741-1779.
- Elmslie, B. (2018). Retrospectives: Adam Smith's Discovery of Trade Gravity. *Journal of Economic Perspectives*, 32(2), 209-22.
- Fair, R., Bauch, C. & Anand, M. (2017). Dynamics of the global wheat trade network and resilience to shocks. *Scientific Reports*. 7, 1–14.
- French, S. (2017). Revealed comparative advantage: What is it good for? *Journal of International Economics*, 106, 83-103.
- Fusacchia, I., Balie, J. & Salvatici, L. (2022). The AfCFTA impact on agricultural and food trade: a value-added perspective. *European Review of Agricultural Economics*, 49 (1), 237–284.
- Gowdy, J. & Mayumi, K. (2001). Reformulating the foundations of consumer choice theory and environmental valuation. *Ecological Economics*, 39, 223–237.
- Grassia, M., Mangioni, G. & Schiavo, S. (2022). Insights into countries' exposure and vulnerability to food trade shocks from network-based simulations. *Scientific Reports*, 12, 4644.
- He, X. (2021). Political and economic determinants of export restrictions in the agricultural and food sector. *Agricultural Economics*. 53(3), 439-453.
- Head, K., & Mayer, T. (2014). Gravity equations: Workhorse, toolkit, and cookbook. *Handbook of International Economics*, 4, 131-195.
- Heckscher, F. (1919). The Effect of Foreign Trade on the Distribution of Income. *Ekonomiska Samfundets Tidskrift*, 21, 497–512.

Henneberry, S. & Hwang, S. (2007). Meat demand in South Korea: An application of the restricted source- differentiated almost ideal demand system model. *Journal of Agricultural and Applied Economics*, 39: 47–60.

Ignjatijevic, S., Milojevic, I., Cvijanovic, G. & Jandric, M. (2015). Balance of Comparative Advantages in the Processed Food Sector of the Danube Countries. *Sustainability*, 7, 6976–6993.

Jacobs, N. & Clapp, J. (2022). Another perfect storm? How the failure to reform food systems has allowed the war in Ukraine to spark a third global food price crisis in 15 years, and what can be done to prevent the next one. iPES FOOD.

Janssens, C., Havlik, P., Boere, E., Palazzo, A., Mosnier, A., Leclere, D., Balkovic, J. & Maertens, M. (2022). A sustainable future for Africa through continental free trade and agricultural development. *Nature Food*, 3, 608–618.

Kaitibie, S., Irungu, J. & Missiame, A. (2022). Managing Food Imports for Food Security in Qatar. *Economies*, 10, 168.

Kummu, M. (2020). Interplay of trade and food system resilience: Gains on supply diversity over time at the cost of trade independency. *Global Food Security*. 24, 100360.

Lee, K., Gallardo, K. Giacinti, M. (2020). The Indian demand for imported fresh apples: Effects of tariff reductions. *Journal of Agricultural and Applied Economics*, 52, 30–46.

Lee, Y., Lynn Kennedy, P. & Hilbun, B. (2008). Import demand system analysis of the South Korean wine market with the source-differentiated AIDS model. Paper presented at The American Agricultural Economics Association Annual Meeting, Orlando, FL, USA, July 27–29.

Linde, G., Heigermoser, M. & Tinoush, J. (2022). Russia's food security and impact on agri-food trade, In: S., Wegren, & N., Frode (Ed.): *Russia's role in the contemporary international agri-food trade system*, Cham, Palgrave Macmillan, pp. 115-137.

Magrini E., Montalbano P., Nenci S. & Salvatici L. (2014). Agricultural Trade Policies and Food Security: Is There a Causal Relationship? SSRN Electronic Journal.

Martin-Shields, C. & Stojetz, W. (2019). Food security and conflict: Empirical challenges and future opportunities for research and policy making on food security and conflict. *World Development*, 119, 150–164.

Matkovski, B., Djokic, D. & Zekic, S. (2016). Export performances of agricultural sector of the Western Balkan countries. In: D., Tomic, D., Lovre, K., Subic, M. & J., Mevarlic. (Eds.), 152nd EAAE Seminar–Emerging Technologies and the Development of Agriculture. Novi Sad: Serbian Association of Agricultural Economists, Faculty of Economics in Subotica, Institute of Agricultural Economics (pp. 294-303).

Matkovski, B., Kalas, B., Zekic, S. & Jeremic, M. (2019). Agri-food competitiveness in South East Europe. *Outlook on Agriculture*, 48, 326–335.

Matkovski, B., Zekic, S., Dokic, D., Jurjevic, Z. & Duric, I. (2022). Export Competitiveness of Agri- Food Sector during the EU Integration Process: Evidence from the Western Balkans. *Foods*, 11, 10.

Mekonnen, D., Kelemework, D., Fonsah, G. & Borgotti, B. (2011). US import demand for apple: Source differentiated almost ideal demand system approach. *International Journal of Trade and Global Markets*, 4, 372–382.

Mevel, S. & Karingi, S. (2012). Deepening regional integration in Africa: a computable general equilibrium assessment of the establishment of a continental free trade area followed by a customs union. Available at: https://aec.afdb.org/sites/default/files/2019/12/04/deepening_regional_integration_in_africa_a_computable_general_equilibrium_assessment_of_the_establishment_of_a_continental_free_trade_area_followed_by_a_continental_customs_union.pdf. [15/12/2022].

Mizik, T. (2021). Agri-Food Trade Competitiveness: A Review of the Literature. *Sustainability*, 13, 11235.

Mutondo, E. & Henneberry, S. (2007). Competitiveness of U.S. meats in Japan and South Korea: A source differentiated market study. Paper presented at The American Agricultural Economics Association Annual Meeting, Portland, Oregon, July 29–August 1.

OECD-FAO. (2020). Agricultural Outlook 2020–2029. Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/oecd-fao-agricultural-outlook-2020-2029_1112c23b-en. [16/12/2022].

Ohlin, B. (1993). *Interregional and International Trade*. Cambridge: Harvard University Press.

Porter, M. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*; Free Press: New York, NY, USA, 1990.

Pourmokhtar, E., Moghaddasi, R., Nejad, A. & Hosseini, S. (2018). Meat demand model in Iran: A restricted source-differentiated almost ideal demand system approach. *Economic Journal of Emerging Markets*, 10, 194–204.

Ríos García L., Alonso Palacio M., Erazo-Coronado A. & Pérez M. (2015). Una mirada a la seguridad alimentaria: La experiencia Colombiana, *Salud Uninorte*, 31(1), 181–189.

Rybczynski, T. (1955). Factor Endowment and Relative Commodity Prices. *Economica*, 22, 336.

Simola, A., Boysen, O., Ferrari, E., Nechifor, V. & Boulanger, P. (2022). Economic integration and food security – The case of the AfCFTA, *Global Food Security*, 35, 100651.

Smith D., Kassa W. & Winters P. (2017). Assessing food insecurity in Latin America and the Caribbean using FAO's Food Insecurity Experience Scale, *Food Policy*, 71, 48–61.

Stanojevic, N. (2022). Assessing Serbia's cereals export to the Middle East markets. Available at: <https://newmedit.iamb.it/2022/06/27/assessing-serbias-cereals-export-to-the-middle-east-markets/>. [1/1/2023].

Thanagopal, T. & Housset, F. (2014). A Restricted Source Differentiated Almost Ideal Demand System, Augmented with Quality in the Study of French Imports in Manufacturing Versus Services. Available at: <http://www.freit.org/WorkingPapers/Papers/TradePolicyGeneral/FREIT698.pdf>. [19/12/2022].

Thomas, E. (2022). *Food security in Yemen: the private sector and imported food*. London: ODI.

Tinbergen, J. (1962). *Shaping the World Economy. Suggestions for an International Economic Policy*. New York: Books (Jan Tinbergen).

Torok, A. & Jambor, A. (2013). Agri-food trade of the new member states since EU accession. *Agricultural Economics*, 59, 101–112.

UNECA. (2021). Takeaways from the EXpected Impact of AfCFTA's Implementation. UNECA. Available at: https://www.uneca.org/sites/default/files/keymessage_anddocuments/en_afcfta-infographics-11.pdf. [25/12/2022].

Vasa, L., Huseynov, R., Varga I. & David L. (2020). The regional and geographical aspects of food security: A spatial analysis in the case of Azerbaijan, Hungary, Austria, Singapore and Georgia, *Geographia Technica*, 15(2), 161–170.

Wang, J., Zhang, Y., Mustafa, Z. & Canavari, M. (2022). Changes in Agri-Food Export Competitiveness Based on the Sophistication Analysis: The Case of Xinjiang, China. *Sustainability*, 14, 15729.

Wang, Y. & Sarkar, A. (2022). Evaluating the influencing factors of food imports within belt and road initiatives (BRI) countries: An economic threshold model approach. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, 6, 997549.

Wright, B. (2012). International grain reserves and other instruments to address volatility in grain markets. *The World Bank Research Observer*. 27, 222–260.

Yang, S. & Koo, W. (1994). Japanese meat import demand estimation with the source differentiated AIDS model. *Journal of Agricultural and Resource Economics*. 19, 396–408.

Yu, R., Cai, J. & Leung, P. (2009). The normalized revealed comparative advantage index. *The Annals of Regional Science*, 43(1), 267-282.

Zhang, D. & Sun, Z. (2022). Comparative Advantage of Agricultural Trade in Countries along the Belt and Road and China and Its Dynamic Evolution Characteristics. *Foods*, 11, 3401.

International Trade Centre. (2020). The COVID-19 crisis and food security: Impact and policy responses. Geneva: International Trade Centre.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). Agricultural policies in OECD countries: At a glance. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development.

United Nations. (2021). Food and Agriculture Organization. Retrieved from <http://www.fao.org/home/en/>

USDA Foreign Agricultural Service. (2021). Grain: World markets and trade. Retrieved from <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/grain.pdf>

World Trade Organization. (2021). International trade statistics. Retrieved from https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2021_e/its21_toc_e.htm